

התנ"ך

עורך
ה' לשון
ו' הסגנון
ב' צידייה

עורך
מחלקת הציבור
החובות הקטנים
ש"מ - מלניק

ירחון מקצועי מצויר לחרשת-העץ והמקצועות הקרובים לה:
צביעה זהובי חריטות רפודי זגוגי וכר

העורך הכללי והמויל מ' כהן

אדר תרס"ח

ירושלים

חוברת

תיכון הענינים:

מה חדש במקצועו	א - קרינתו ארוכל מוסף	לחם הבית בארץ-ישראל
שערי השובה	א - קרינתו	עץ והמטבח
אומנים ובעלי מלאכה בישראל בזמן המשנה	ב - נגר	מבנה העץ מבש וטנולוחיו
התלמוד אבן נגרא	ג - מלניק	חמרי הציבעה שטן-המשתן
מכתבים למערכת	ד - נגר	מטות בעלות נישח-מודדת או נישח-מרכויות
השובות המערכת	ה - אבא-אומא	דרכים חדשות במרום העץ
התחרות		תוצאות המפילה והחרוטה של גופר השובר
מן המפירות המקצועית	ו - כהן	בעבודות-עץ
המלאכה בבית-הספר	ז - ירמון	מצב הרפוד בארץ-ישראל
מונחים: המסור והלקו		מספרים מחיטים ע"ד אמפורט חמרי עבודה
באר מלים מקצועיות		ותוצרת חריל לארץ-ישראל

הנדסה

עורך
הלשון
והסגנון
בצ'ינדיה

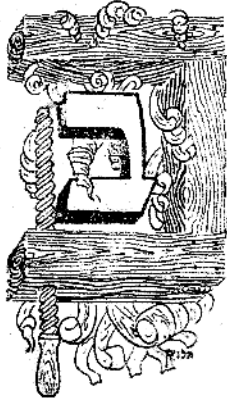
מחלקת הצביעה
החוב והקשוח
ש. מ. מלניק

ירחון מקצועי מצויר לחרשת-העץ והמקצועות הקרובים לה:
צביעה זהובי חריטות רפודי זגוגי וכדומה

מחיר: כחצי שקל לחודש

אדר הרביעי

חוברת

איגוד המעצבים

מה זנים במקצוע?
שטרי תשובה
איכנים יבטלו מלאכה בישראל בזמן המשנה
והתלמוד אבין נגרא
מכתבים למערכת
השבועות המערכת
התחרות
כן הספרות המקצועית
המלאכה בבית-הספר
מתחים: המשור וחלקיו
באר מלים מקצועיות

הוט הבית בארץ-ישראל
עץ הצפעה
מבנה העץ טבעו ופניולותיו
חמרי הצביעה שמן-הפשתן
מסוגות בעלות ניעה-בודדת או ניעה-מרכימת
דרכים חדשות במרוט העץ
תוצאות הספירה האחרונה של הנוער העובד
בעבודות-עץ
מזב הרפור בארץ-ישראל
מספרים מחכימים ע"ד אמפורט חמרי עבודה
והוצרת ח"ל לארץ-ישראל

הוט הבית בארץ-ישראל
עץ הצפעה
מבנה העץ טבעו ופניולותיו
חמרי הצביעה שמן-הפשתן
מסוגות בעלות ניעה-בודדת או ניעה-מרכימת
דרכים חדשות במרוט העץ
תוצאות הספירה האחרונה של הנוער העובד
בעבודות-עץ
מזב הרפור בארץ-ישראל
מספרים מחכימים ע"ד אמפורט חמרי עבודה
והוצרת ח"ל לארץ-ישראל

דפוס "עוריאלי" ירושלים

HANAGAR

Illustrated Hebrew Monthly Magazine
Devoted to wood-work & allied trades
Painting, Decorating, Gilding, Wood-
turning, Upholstering, Glazing etc.

(THE CARPENTER)

Published by M. COHEN - Edited by M. COHEN & S. M. MELNIK

JERUSALEM

MARCH 1928

גארדיאן איסטרו בע"מ לונדון

הסוכנים לארץ-ישראל לליוד א"ר בע"מ

לתשומת לב נותני-עבודה

לפי החק החדש שיצא ב"ז לניב-1926
נותן העבודה אחראי עבור כל אסון
שיקרה לפועליו בעת העבודה
בכדי להשתחרר מדאגת תשלומי
פצויים במקרה אסון או מות עליונם
ניתנה העבודה להכניח את פועליו

באחריות פצויים לפועלים

ע"י החברה האנגלית המפורסמת בעולם

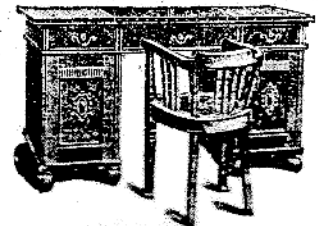
GUARDIAN EASTERN INSURANCE CO., LTD.

ב. גורלסקי את א. קרניצי

רחוב המלך ג'ורג' מס' 918 - שדרת חוק 918 - תל-י 444
בני-ברק 1597 - מול ראינע ציין שדרת חוק 1597

בית החרשת מיכני לנגרות לנסירת-עצים והתקנת
רהיטים קבלנות של כל עבודות-עץ למעשה

מחירים מוזלים
בעד רהיטים
יפים וחזקים

מִן הַתֵּכֵן ב "הַנְּגֵר" חוֹבֵרֵת ג'

העיתון כלילי פריז
האקליפסוס
אשרויות לאקטורס דוסיס
הקלה בעטית מדות
הדירה הארצית-ירושלית
עשית כלירקס מעץ
חמרי הצביעה
המלאכה בבית-הספר
הנגר והמהנדס מי סתם דוקא

ועוד ועוד

בית חרשת מכני לגנרות

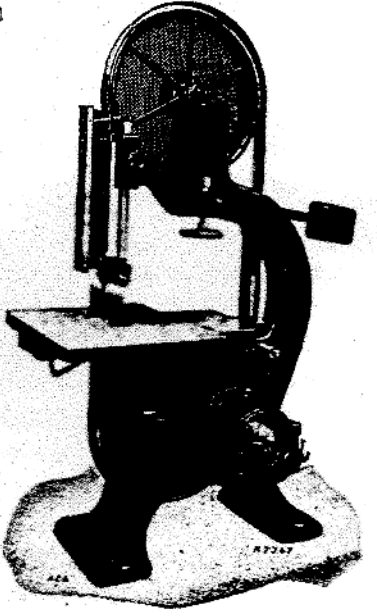
"המשור"

ירושלים יפו - תל-אביב
עיר תכנון מלאכה מן המין

מקנה מל מיני
עבודות עץ למין
וכו מיני החיים

מכוד מכני
של המין-העץ
לנגרים

במהורים
נוחים.

פ ר ל מ נ - מ נ - ב ר מ נ

ירושלים - יפו - תל-אביב

בית-הספר לכל מיני עצים והמין מנין

מכנה גדול של חמרי-העבודה - נמצאים בידים

הַנְּגֵר

עורך מחלקות הצביעה, הזחוב והקשט
שי-מי-מלניק

עורך הלשון והסגנון
בן-ציון יחידיה

ירחון מקצועי מצויד לחרושת-העץ והמקצועות הקרובים לה - צביעה, זחוב, חריטות, רפוד, קשט, זגוג וכיו.
העורך הכללי והמויל מי-כהן

המשתתפים הצביעים:
אבא-אומנא ירושלים; בן-אחרון ב"ה עירי-ירושלים; בן-זאב א"ה נגרי-ירושלים; ברוג'ה ירושלים; גרינברג ב"ה נגרי-ירושלים; ויסבורשו צ"ה נגרי-חיפה; ויץ יוסף ירושלים; זיסמן צ"ה רפה-ירושלים; יערי-ירושלים; ירושלים; זתיק ירושלים; יחידיה בן-ציון מורה ירושלים; כהן שלום, נגרי ירושלים; לוי אלכסנדר ירושלים; לבן דוד אגיוני-ירושלים; מלניק שי-מ"ה צ"ה ירושלים; נגרי צבי-נגרי תל-אביב; גוימרק מתג'ם ירושלים; נרקיס ב"ה ירושלים; קוינברג פ"ה ארזיכל ירושלים; קרניצ'ה א"ה בעל בית-חרושת לרוויסיס-תל-אביב; ריינקוב למנהל ב"ים לגנרות בלוקסבורג-ברסל; סך מרופ' מנהל בעל-אלי ירושלים; שניר זגג ירושלים.

מחיר החתימה: לשנה תשעה שקלים (500 ס"ל) חוברת בודדת חצי שקל (50 ס"ל)	המכירה הראשית: בבית-הספר ירושלים יפו - תל-אביב	מען-המכרחה: ירושלים, הרוב המלך גורג ת"ד 136
---	--	---

חוברת ב ירושלים אדר תרפ"ח

רהוט הבית בארץ-ישראל.

פ"ה קורנברג ארזיכל מוסמך

ואחיים את ניר-המכירה והיד הימנית כותבת עליה בלחיצה. כל-י הכית והמטבח נשמרים בארונות חקור והבגדים והלכנים מוצאים גם הם את מקומם בארונות כאלה או בתקנים (נישות) המרוכבים אשר לכות.

רהוט זה, הסהאים באפן מצוין לחלל החדר, הלבן והנכות, המקורה על-פירוב בכפה או כתקרה רבת-גוונים, והבלמת הנגודים של שטחים צבועים על הקירות הלבנים, המגבילים את החלל באפן אופקי ומאונך, משפיעים באפן נפלא על כך-ארופה. וחבל רק על רהוט פשוט ויפה זה ההולך ונרחק בזמן האחרון על-ידי החיטים שונים המובאים מחוץ-לארץ.

בצער הואים אנו עכשו את הכסאות בעלי הרגלים העגולות וההטובות והמרופדים קטיפה, או מונונים המעונים קשוחים רעים, וזלים ובלתי מתאימים, המטשטשים את היחסיות וההרמוניה הנחוצה השולטת בחדרים אלה, כי למרות מה שהרומנים הישנים עשוים חומר קץ פשוט מאד, ועם היות טכניקת-הנגרות שלהם

בבואי לדבר היום על רהוט הבית הארץ-ישראלי, יש צורך להעיר בקצרה על הסדר הפנימי של דירת תושבי הארץ בכלל.

הבית הארץ-ישראלי הערבו וודע רק כל-י דירה מעטים. בבתי הפלחים בעלי חדר אחד חסרים הם לגמרי, בבתי העירוניים המכילים דירה שלמה: אולם וחדרים מסביבוי) נמצאים ארונות בגוים בתוך הקיר, המשמשים לכל המטרות, מפסל-ישיבה רחב עד משענת ומראשות, הקרון (הדומה לשולונג בלתי מרופד), שרפרפים עם תושבירקש בלתי מרופדים, כורסאות עם משענות וזרזות, וכסאות מתקפלים בעלי תושבות קלועות-קש, כמו כן שרשפים בעלי צורות מרובי-צדדים, מורונים, שטחים וזיגנות. שלתך כתיבה, ששקלה, מונון וכדומה, חסרים בה בחלמ, וביחוד בבית הערבו הישן, משום שהרגלי חיו של הערבו העירוני אינם דורשים אותם. במקום שלתך-כתיבה משמשת היר השמאלית אשר בה

(*) המטבח בית-הכסא והמכנית - המצויה לעתים רחוקות - מחוככים לכות על-פירוב כצורה בלתי אורגנית, או נמצאים מחוצה לו.

פרימיטיביות ונכח, תנה קולו לא הפריקו בעד
 התכונה השלמה של החרד וההאימו להשגתם
 התמיכה של החרים בן שלהם היו החרוטים
 רק קנין צדק.

המחשב הנחה ביותר לבר-המזרח היה
 המיד המזוהן או השטיה, ומקום מנוחתו היחיד
 היה על המזון אשר נשמר במשך היום בתקר.
 יש להקטר כי יוצאים מכלל זה הם
 החרוטים וקרי-הקרח המובאים מדמשק ואשר עמדו
 ועומדים עוד כיום במדרגה טכנית-גנרית גבוהה
 מאד, הן ביחס לקוהם הרכים והן בנוגע לעבודת
 השבוע שבהם.

כשהתושבים היהודים, שבאו ברובם מחוץ-
 לארץ, מרחמים להם את ביתם, הם עושים זאת
 קל-פריחוב בצורה ארופית ובהתאם להרגלי
 החיים האירופים. ברור הדבר כי הרגום קרי-
 פי נטח אמריקה וארופה אינו מתאים כלל וכלל
 לתנאי הארץ והמגורים המזרחיים של הארץ
 המזרחית המזרחית המזרחית המזרחית.

ועתה ביהוה, במה יתנו על גבנו החרוטים
 וצורתם, רק אלה כמו יתנו על גבנו החרוטים
 בחשבון כאן תנאי שיהיה החרוטים המזרחיים
 הרגילה לרישית ארופית אינם נחלים כאן
 ושהיה פחות או יותר מתאים קלה ביותר לה
 כמו כן נמצאת המסקה הארץ והמים בארץ
 כהרבה מתחת לרמה הארופית. נוסף לזה
 רבה כאן ברחובותינו מתחנות האבק החודר לכל
 שנת הבית. עיבודת אלה מביאות לנוי המסקנות
 השמשיות הללו: שטח הבנין העולה ברוקר,
 צריך להצטמצם ולהתקטן, כמו כן צריכים רוב
 החרוטים וכחוד הארונות להיות בנויים בתוך
 הקירות כמו בבתיים הקרובים הישנים. צורת
 החרוטים צריכה להיות פשוטה ככל האפשר
 והכרוכים סוקרים, למען תהא אפשרות לנקות

את האבק מעל החרים בנקל, מתחייבות, המוכים,
 פתוחים ומסגרות בולטות צריך להסגן עד כמה
 שאפשר, מבלי לבטל כמובן את השבוע.

ואם נבוא בחשבון שהאמצעים הטכניים
 של הנגד הם פרימיטיבים קל-פריחוב, הרי יש
 להצעות אלה גם ערך חשוב בשביל הנגד.

וכאשר לתנאים האקלימיים, יש להקטר
 עוד בנוגע לטיב העבודה של בעל-המלאכה;
 ושם בארץ החרוטים מבינים ומאיימות כאלה
 שאינם עומדים בפני חלופי האוויר הקצונים
 של ארצנו. חום חזק במשך היום, קרירות
 חכופה בלילה ורוחות מתמידים הבאים במגע
 ישיר עם החרוטים, כל אלה משפיעים באופן בולט
 על ארוכות-ימיהם.

אין אני בא לקבוע כאן מספרות וכללים
 קבועים אשר על פייהם יקבע הנגד. לזה דרוש
 בדיקה של כל איש המבין את התנאים העומדים
 בפניו בארץ כמו הקצים, ריבוק, קל-הכונה,
 צפירת, אחרים ויחפא בהם אשר נסה
 אותם לבי ישרים.

לעצמנו נראה כי בני המזרח בעיקר
 אינם יודעים להגות את המזגים ביותר לתנאים
 המזרחיים.

כראי לחומר במקום הזה כי רצוני מאד
 להחליף סוף סוף את אבזרי החרוטים, וקירות
 והצעקנים המובאים מחוץ-לארץ, בידות ולוחיות
 עשויות-עץ על המקום, או לבטלם לגמרי
 ולהשתמש במקומם בלוחיות-מנעול (ראה דף
 21-22 חוברת א' של הנגד, המערבת).

יסוד בית-המלאכה להכנת האבזורים
 הפשוטים יוכל להיות להועלת לתקשית-החרוטים
 ולשוקי-העבודה.

אולם, אך צריך להיות מרווח בית ארץ-
 ישראל קטן, על זה כפרקים הבאים.

עץ-הצפפה (Populus)

א. קרויניצי

קובעים עמודי עץ עגולים במרחק ידוע
 אחד מחברו ואת הלול סלילים בלבנים עשויים
 על הסוס מתקדמת הבן ועפר המתיבשת בשמש
 ואחרי שנים את הקירות סבות ומבחוץ במית.
 לפי שיטה זו בנוים לא רק בתים בני
 קיפה אלא גם בני שהים ושליש קימות.
 למסרת בניה זו שמשם קל-פריחוב הון הקלדי
 אך לעשית חלונות ודלתות כשמש המין הרומי.
 לעץ הצפפה, המחוקק יפה את הצבע
 ומתאים על כן שנים רבות, היתרון בנוון זה גם
 על עץ הארז (קסרני).

להרטים כונונים או לחלקים הפנימים
 של הריטים וקרי-עוד הנעשים בסביבות דמשק
 משמש עץ הצפפה מן הרומי. מככרים את
 המון הזה על פני המין השני וען כי צבעו חי
 יותר ועצמו נמישה ומראהו יפה כיהוד בצבעו
 הטבעי.

כדאי הדבר שבקלי המקצוע יתחילו
 להתעניין בעץ זה שמתינו באירופה נמוך וישתמשו
 בו לעבודת הריטים צבועים, למען ותפוס את
 מקום העץ, הלבן המכוער הנפוץ כל כך בשוק
 ארצנו ודוקא המינים היותר גרועים.

הנסינות שנקשו על ידי בארץ-ישראל
 מעצי הצפפה הטקסים הנמצאים בסביבת יפו
 בפרדסי בירתה, נתנו הוצאות מהירות. כראי
 שחברות או אנשים פרטים המעונינים בנטיעת
 יערות כמקומות צהה, בבקעת הירדן או בארסת
 טישור ככלל, והענינו בעץ-הצפפה ונגדלוחו
 במקום כל מיני עצי השטת, האוקליפטוס ואלני-
 סוק אחרים. עץ זה הראה לנו בסביבת יפו
 שאקליפטוס נוח לו ושהוא יוכל להביא רוחים
 טובים בזמן קצר.

רצה הגורל העור שאתקבץ בזמן הסתופה
 בדבר שהיה למורת דווי: בחסרת יערות
 בארץ-ישראל, מורה הנגד, לעצמי שיהיה מסקת
 כללי להסקת הרכבות בארצות האלה גם
 בגורלי החסרת לא רק אלני-סוק אלא גם אלני-
 נרון על עצי-פרי, כוחוד במקומות שהיה בהם
 מחסור באלני-סוק. נשאתי אח"כ גם משרה בצבא
 העותמני בתור מנהל בית-החרושה לחומרי מלחמה,
 שהיה משתמש לצרכיו במאות קרונות של עצים,
 כמובן מעצי-הארץ, מכיון שהיה חוסר בעצי
 חוץ-לארץ.

רצתי אני אפוא לתת כאן שורת מאמרים
 מפרו נסיונותי וידיעותי שרכשתי לו בזמן ההוא,
 בנוגע לעצים המצויים או הצריכים להמצא בארץ.
 הפעם רצתי אני לתת מושג ברור מהעץ
 הכי טוב וחכי נפוץ בסוריה — הוא עץ הצפפה
 (פפלוס).

עץ הצפפה הוא היחיד המספק את
 צרכי בני סביבת דמשק, הוא נטוע ביערות
 במרחק של 1-1,5 מטר אחד מהשני ונגד על
 ידי השקאה וגם מבלעדיה. כמשך עשר שנים
 נגד עץ זה עד 15-20 מטרים בגובהו ו 40-50
 צנטימטרים ברחבו.

בסוריה קימים שני מינים של הצפפה
 הנקראים: המין המקומי, קלדי, והמין הרומי.
 (כנראה שהשם השני מרמז כי עץ זה הכנס לארץ
 על ידי הרומאים.) הן הרומי קלה בעדיה על
 ה, קלדי ונקרא הצפפה הלבנה (Silberpappel)

עץ הצפפה משמש לתושבי סביבת דמשק
 לבנין בתים ולהכנת ריטים.

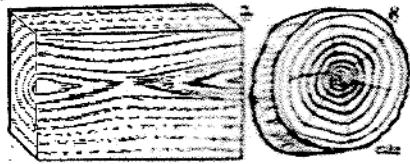
בנין הכתים נעשה שם באופן כזה:

צבוי נגר

מבנה העץ ומבנהו ומגולותיו.

נגרים כלפינו נחשבים וכמו כן חלק מן החמוץ הנלווים להאמין כי לפעמים השלחן טוב להשתמש בקרשים רחבים עד כמה שאפשר, ובמרה שיחשבונו בה הפסקים, הכאים מתוך הדבקות קרשים צרים, כן יגדל ערכה ואורך ימיה. ויש גם שנגרים אלה מצוירים זאת ליתרון ומכתימים לקניה כי טבלה זו לא תתפקע לעולם... ובאמת אין הדבר כך. אחרי זמן קצר, ולפעמים כהיות השלחן בנגריו גופה, מתקמט המבלה במרה כזו שאין להשתמש בה, ולמרות מעוט משקלה לתפוצצה היא בתוך שמה הקרש הרחב עצמו. כסובין, במקרה כזה מחויר הקונה את השלחן לנגר, ועל זה האחרון לבנות אחד כך וכן רב כסדו להקנו ולמרוק, על ידי מניסת הרצים וסילוי מרקים ודומים כי הוצאת המבולגות את מראי הרצים ואין מניעת את המבולגות ואם יצב ימיה יתקו על המבולגות המפוזרות עליו לעשותו הריב יתקו יתקו לעשותו ויש כבר קניניה ביהודי על שאר המבולגות על ידי קניניהם וכו' אלה נגרים יתנו במבולגות כסנים יום יום נגרים להמנוי עליהם עליו דוק את מבנה העץ והמנוי.

במבולגות על המבולגות של עץ נראה כי מבנות מבנות אלה בתוך השנות החל מלב העץ ועד קליפתו החיצונית (ראה ציור א.) והנה למבנות אלה יש חשיבות גדולה והשפעה רבה על מהלך העבודה והשוב לנגר לעמוד על הכונתו.

ציור א. התוך והבית של עץ עץ. הנה איתנו של עץ עץ. ציור ב.

מבנות אלה בולטות כדחור בעצי אורן, אשוח, אלון ומליה, ואם נסתכל בהן הטיב נראה כי אין להן לא מראה אחד, לא צבע אחד וגם לא עובי אחד; ובקרה שהמבנות החזקה יותר מלב העץ וקרובה לקליפה היא דקה יותר, עד אשר לבסוף היא נראית דקה כחוט (ראה ציור ב.).

מבנות אלה מה טובין?

עם גודל העץ מתוספת עליו מידו שנה כשנה שכבה חסוכבת משני חלקים: קצץ ותדפי. השכבות הקיציות הן יותר רחבות, יותר רכות ובחירות מחחרפויות. מבנות אלה הם הם הצוירים — או כפי שקוראים להם, הנודים — הנראים לנו בצורות שונות על פני קרשים מנוסרים מנועדיעץ.

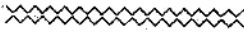
המבנה שהמבנות הקיציות לפי העץ הן יותר רכות כאשר אלה המבולגות בקרבת הקליפת, המבולגות בה מבנה גדול של העץ כמו של הנה נגד העץ והנה יותר בעקרויות כאשר נכיר קורה נבונה שיקון העץ והנה כה צוירים בעקרויות נקשרת יתנו דקות ומבולגות. למבנות הנודים האלה אין המבנה שלהן ולא כל חלקי העץ שנים נפרדים כולם לעבודת חלקי העץ הקיצים לקליפה הם הנודים כיותר קרשים הם בעצמם הריבין הן בקרבתהריבין והן בקרבתהריבין. חלקים אלה, מלבד מה שהם במתכנים ברוכותם, הרי הם עלולים להרקב בנקל ולחיות מאכלי קדם. אותו חלק לא יצלח לחלוטין לעבודה הדורשת צריכות, כי רגלו רכותו סופג הוא אל תוכו הרבה מחומר הצריכה וצבעו משתנה מצבע ותך חלקי העץ. ועל כן נחוי לתפוד את החלק הזה בן הקרש ולפסלו. כמו כן יש להרחיק מהקרש את החלק שליד לפי העץ כי חלק מרכזי זה בעצום קשים, קשה הוא יותר מהחלקים הקצוניים ובעצום רכים, כמו אשוח ואורן, הך הוא יותר, והמבנות הרחבות שבמרכזו מתפוצצות. יוצא מזה שהחלקים הכי טובים לעבודה הם רק אלה שבין קרחתו ועד הקליפה.

אולם לא לכל הקרשים מנוע אחד אותן המגולות, וצריך על כן להשתמש לעבודות שונות בחלקים שונים, כל חלק על פי מבנהו וקשיחותו.

אם נקח לעבודה קרש יבש נמצא כי הוא קמור תמיד לצד ימינו, כלומר לאותו צד הקרוב יותר ללבי העץ ולעולם לא להפך.

כיצד מתבארת תופעה זו?

כי מלב העץ התרוב, לתוכו לחתוכים זה ידוע לנו, אולם שאינו קרש אינו מתייבש באותה מדה לכל צדדיו, לא כל הקרשים מתייבשים בשקו שזה אין הכל ודומה. הנה ידועה זו השוכה מאד לכל נגר, למען ידע לבין את העץ באפן שיתאים לתפקיד העבודה, ומגדעויותי המבנות תתמטנה ככל האפשר.

חומר והצביעה.

ש. מ. מלניק, צ'קר

(הקדמה)

צבעי השפן הוא אחד החומרים העקרים בעבודת הצביעה. האפשרויות המרובות הקשורות בחומר זה, — החל מהעבודה הכי פשוטה, הצביעה, קצבא, והתקו לעץ ולשיש, ונומר בעבודות הכי אסתטיות — יבלי אלה מקום לשער, כי כל בעל-מלאכה העוסק בצביעות האלה, או לפחות בענף אחד מהם, ידע ויכיר את החומרים אל נכון.

אולם לא כן הרבה.

לפני שלשים איבקים שנה היה בכלל ידיעת החומרים נפוצה בין בעלי-מלאכה לא היו מגישים באפלה סבלו דעת אף יסוד להשתמש בחומרים המתאימים לצריכותם. אולם כיום, אף-על-פי שישנה ספרות מקצועית גדולה ועשירה המאפשרת את למוד הבקצועות השונים, עוד נמצאים הרבה בעל-מלאכה אשר ידיעת

העץ, כל עוד הוא מחובר לקרקע, ונגרים שרשו את טיף-האדמה החודר לתוכו דרך צנורות קמנטים שאפשר לקרואם כדחור בעצירת-הטיף, הארון החולענה ועוד. משוכרת העץ, מתארה במשך הזמן הטיף המסלא את כל האיזו והמבנות מתאזלות להצטמצם ולהתכווץ ונקשות צנומות. ומכין כי איתן המבנות הקרובות לקליפה והצעירות יותר, מתפוצצות יותר מאלה אשר ליד לפי העץ. ומכין שהמבנות הרבות-בשנים נמצאות בקרבת הקרש ובחובות השנים במרכזו, נמצא שהמבנות הקרש אינה נקשות במדה שזה בכל סביבה המבנות הרבות-השנים מתפוצצות יותר ומשנות את מבנהן כמות את קמור הקרש. תופעה זו הולכת והולכת גם לאחר שמישים את הקרש על ידיהתקבעת.

(המסד יבוא)

תכונות החומרים ומגולותיהם זה להם, אם כי הם הם הנושאים באחריות התוצאות הנובעות מהכנת צבעים כאפן כלתי נכון. זמנם הדבר הוא כי או לפני עשרות בשנים, היה כל צובע או צור מוכן לו בעצמו את החומרים לעבודתו. את השפן לא היה קונה אצל סוכר הצבעים אלא ישר מבית-הקבר, היה מכשלו בעצמו, מוסיף עליו את החומרים שמגולתם להתמוג אתו ולהתמזג את זמן יבושו. הצבע היה מוכן בעצמו את השפן, סביבו ומוקקו. הכל כפי הצורך והדושת העבודה. את המבני-הצבע היה קונה ישר מבית-התרושת, מערבב אותם עם השפן ובוהוב, כמטוות קטנות כמכתש, או על גבי האבן, ובמטוות גדולות כמחנת-יד.

הקבוצות הללו שנעשו על ידו בעל-המלאכה או השוליה, נתנו לעוסק בהן את האפשרות לעמוד על התכונות והמגולות המיוחדות של חומרי עבודתו.

כמות היערים האלה קבד פקם, בתור הנד, שבועות שלמים ומהן קצת-פירוי, צהובי כריכי או קומץ קטנה לא קלה ביותר ובלתי נעימה כלל, אך לעומת זה מענינה מאד חכרונני, כי בחינתו הליכוד ביהחספר לאסנות היתה לו הודיעה בחכנת הצבעים לתועלת רבה; כל הליכודי הכנה למרו את התורה הזאת להלכה כפי הפרופסור ולמעשה כמנו.

כיום מועטים מאד המה היודעים את דרכי הכנת הצבעים למעשה, מסבות שונות: מצד אחד, ההתחרות המאומה השוררת בשוק העבודה שוללה מאת בעלי-המלאכה את היכולת להתמסר להכנה זו לרבעי. ומן הצד השני התפתחותה ושגשוגה של תעשיית הצבעים בזמננו. כיום אין לצקע או לצצר שום צורך לעסוק בעבודה המליככת אותו ואת בנהו; הכל מוכן לפניו ולפעמים באופן יותר טוב ממה שיוכל להכין לו בעצמו.

בית-החיה של המנוחין הנודעים והמסובלים בצירוף מנהיגים חסידים מרובים ואלו ומצויא לו הכל ליהיה פתוחותיהם שיהיה אחת העבודות אשר קטנות המצויא לו לא פלא הוא אם גם אלהים כעליו הם שמים לפעמים בחכמה הצבעים מציאת המנוחיה אחים בעושיהן.

אחרי-כך יוכן לנו מה נחוצה היא דיוקה ברורה ומונח בתוכה תסודי העבודה ואין הרכבתם.

כמוכן אין יוכלנו להחזיר את נלגל ההתפתחות האחרונה, ועלינו להתחשב עם תרבות התקופה שאנו חיים בה ולהסתגל לכל אמצאותיה ולנצלן לשם שכלול המקצוע. לתכלית זו אומרים אנו לתת כאן שורה של מאמרים הקוסקים במחוז תומרו הצבועה, תכונותיהם ובגולותיהם.

א. שמן הפשתון.

כשם שהנני הלי בעבודתו בחומר-הקני שמבלעדיהם לא תעשה שום מלאכה-נגרות, כן

הליו הצקע בשמן-הפשתן שמבלעדיו לא התואר עבודה צבעי-השמן והלכה כללית. לשמן-הפשתן המנולה חוקרה לההארה בנקל עם הצבעים המעורבבים בו והזרה לפעולה החימית — ההתיבשות — יוצר הוא סככה יבשה וחסימה העומדת בפני השפעות האוויר. קל מנורה זו מתבססת כל מחותה של הצבועה והציוו בצבעי-השמן.

צבע - השמן מוצאו מורקוני - פשתן הכיכרלים בקרבם 35-30 אחוז שמן, הנסחט בעזרת מכונות מיוחדות למטרה זו (ורש אשר השמן נעשה גם בעזרת המסות חיסיות, כגון אקר וחומצת-פחמן).

מחומה זו נעשית בשתי דרכים:

א) במחיצה המה יוצג מחסמים את הרקענים לפני המחיצה ולי יוד כך מתקבלים 22 ק"ג שמן לכל 100 ק"ג הרקענים. גן השמן זה הוא כהה רוחו חרוף למרו ומעטו קשה במקרה יבשים כך במקט שאין להשתמש בו במקרים רבים לצבועה, כגון לצבועת גן ילד יבשה.

ב) במחיצה קלה ככלי המוס הרקענים. היא נחנה אכנה אחת קטן מן המחיצה החמה — 22 ק"ג שמן לכל 100 ק"ג הרקענים — אך לעומת זה גן השמן הוא יותר כהה ומעטו יותר עדין.

השמן הכי טוב, ובשפע, מתקבל מורקוני פשתן טובים הכשלים די צרכם. ורקוניד בוסר נותנים שמן פחות זך.

השמן, בעודנו טרי, מכיל בקרכו חלקי חומרים שונים, כגון חלבון וכדומה. חומרי הפסולה הללו משפיעים לרעה על מהלך התיבשותו של השמן. לשם הפרשת פסולת בלתי רצויה זו, נותנים את השמן בכלים מיוחדים, הכיות, כרים וקנקנים, ומשאורים אותו כך במצב של מנוחה במשך שנה ואף שנתיים. במשך זמן זה שוקעים הפקטים על קרקע הכלי והשמן מוכרך.

שמן כזה שנמחט באפן קר ושזרה משומר זמן רב הוא הטוב ביותר, ביוחד לתעשית הלכה. הוא נשאר כעינו גם בקור ומתווק בקרכו פחות שומן משמן הנסחט באפן חם.

בזמן האחרון שואפים בתי-החיה לכהן את השמן באפן שלא יצטרכו לאוצרו זמן רב במתן, דבר הקשור בהוצאות-דבות ותלוי בשנים התדירות הקלים במחירו השוק של השמן. למסדה זו משתמשים באמצעים שונים כדי למרו את השמן מפסולתו, כגון:

א) המוס השמן על 150 צלילים בקירי זהוספת אויר, הנפת ליהבו בעזרת המסירים מתארים. הנסיון הראה כי שמן שהוכן בדרך זו מסה להתובש.

ב) קחור השמן בחומצת-נגרות בת 30% דשטיפתו במים זכים.

כשמים זכוכות בשמן-פשתן נקר ונותנים לו להתובש כהארה רגילה וכחום של 15 צלזיוס, מוכרה הוא להתובש במשך 24-72 שעה, ואינו מתסס שנית לחלוטין.

אולם שמן-פשתן מבושל — או אפילו הי — כהוספת 5% סיפקיף, מתובש באותם התנאים במשך 24 שעות.

בשמן-הפשתן שניחים מאד הוויזים, וכוחוד בזמן שמחירו עולה. השכנים שמתמשים בהם לשם זיקף שמן-הפשתן הם שכנים מעדניים (סינדרים), שמני-שרף, או שניהם יחד. אולם את שני המינים: שמן-צפוס ושמן-מאים אין לבלול בתוך אמצעי-זיקף לשמן-הפשתן, משום ששם נזוים, וכחתי מצוים בכמות מרובה המספיקה לשם זיקף. שנית משום שמורים יקר יותר סמורו שמן-הפשתן עצמו.

לפי דעת החיסאי Andes אפשר להוסיף לשמן-פשתן כמילי 1000 שמן-מקרה, ככלי שרשם יפסיד על ידי כך מכלילת יבשה. אולם כאשר לעבודת העבודת נוחים הוספת זו של 1000 שמן-מקרה לשמן-פשתן מספיקים על דרך העבודה. כי אין דרך המסנים המעדניים להתובש באויר והם משפיעים במקצת לרעה על השמן המבושל וגם על החי. הצבעים המסוליים בשמן כזה מתובשים אמנם בתחלתם יפה, אך בזמן קצר מאד מתחללים הם לחיות דכיקים, אבק האויר נאחו בהם, ואם מרחים עליהם לפה הוא מתפוצצת מהר.

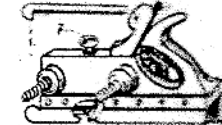
אולם איך לעמוד על זופים אלה — בפרק הבא.

אומן עברי, זכור ואל תשכח!

החלק במחליקה

במחריצה

פצל במפצלת

על האביזרים

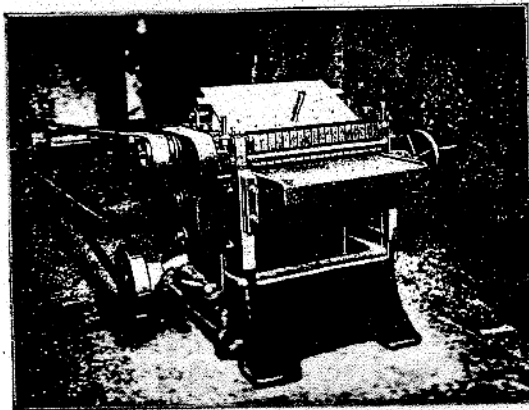
מכונות בעלות ניעה בודדת או ניעה כפולה

אנו אין שאלה מכונות-דגרות עיבודת ביום בארץ על הפרק באפן חסוף, ככל זאת האווה היא לתשומת-לב מיוחדת, כי בה תלויים גורלם של כמה תעשיות ובהתירושות.

שתיים הן השיטות הנחונות באפן העבודת המכונות וסודותן:

א) השיטה של הניעה-המרוכזת, כלומר, מניע אחד מביא את גלגלי המעברה לידו תנועה ואל מעברה זו מחוברות כל המכונות ומכונות-הכניס בעזרת רצועות-עור.

השיטה השניה היא של ניעה בודדת, הינו כל מכונה ומכונה מניעה בקרבה את המניע החשמלי שלה והתנועה

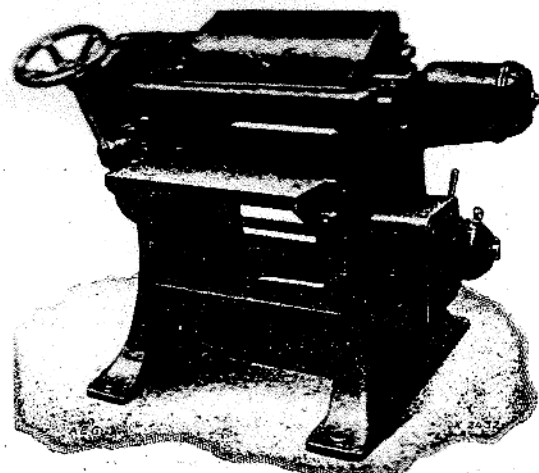

צורה א
מקצועת-עובי

המנוע החשמלי קשור לאפקט ומנוע-המנוע

באה באפן ישר על ידי המנוע לזרם החשמלי, כגון כל קשר למכונה אחת. אם נקשרו אף השאלה, איזו שיטה קדימה? נצטרך לענות בודאות נמורה, כי בתנאינו אנו בארץ לשיטה השניה דין קדימה.

בגלויפות שלפנינו מצוירות שתי מכונות-הקצעה. האחת, א, היא מקצועת המחוברת בעזרת רצועות למעברה ולמנוע הכניס, בשעה שמכונה ב, החשמלית עובדת ללא בודדת והמניע נמצא בתוכה. הקשרתה של מכונה חשמלית זו, שאינה קשורה לכל תנאי מקום שהם, יכולה להיות בהתאם לדרישה השמושית שבה, והרזן חשוב מאד לגבי מכונות-הקצעה.

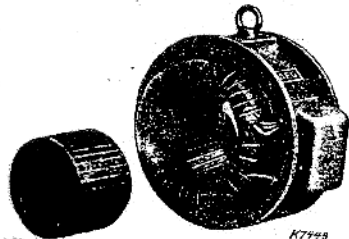
צורה ב
מקצועת-עובי

הבודדת והמניעה בקרבה את המניע החשמלי

(*) הגליפות למאמר זה נכסרו לנו מאת חברת AEG ברלין, וזוהתנו נתונה לה בזה.

המערכת

במכונה החשמלית אין מקום להפסדי-כוח הבאים מתוך ריצת-הנע של גלגלי המעברה ומכונות-הכניס, כמו מתוך ריבוצות וסלולת-הרצועות, ודבר החשוב לנו מאד בתנאינו אנו, בשעה שהכוח בכלל הוא ביוקר רב, ואינו מצוי בליכך בארצנו.

צורה ג

מניע חשמלי גליל המורכב על גבי המנוע

חורם החשמלי מרזים למכונות-המנוע החשמליות הוא יא-סקקי מסוג ורדיסובב (Radisob)

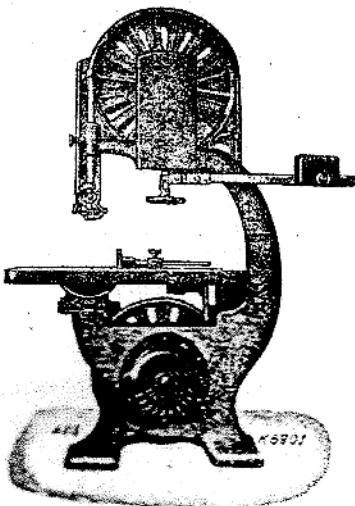
צורה ד' שלפנינו מראה לנו מידת מניעה-חשמלי פשוט ויזק המלאים לזיכרון-העין. להתגבר אף המכונה במקל.

צורה ד' מראה לנו מידת-המנוע המצטקת במערכת מניעה-חשמלי כוללת עם מכונה א' כמו המקצועת, אינה מתוברת לשום מכונה אחת והשפעתה היא ככלל פזיזת בצורה ה' אנו רואים מכונות-למשל-אופקית. למכונה זו ריסקר אשר עליו זכוכ בדל-קטש.

ובאמצעות המניע-החשמלי הקבוע בתוכה מסתובבת דיסקה זו במחירות רבה.

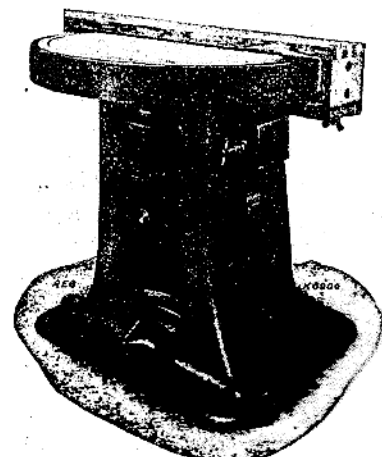
מובן, כי

המניע אשר בתוך המכונה צריך להיות מתובר לזרם החשמלי על-ידי חוטי-מתכת, אך חוטרים אלה קשורים אל המכר נה מלמעלה ואינם מפזקים בעד מוליך המבודד עליו ומסביבתה. יתכן מכונות חשמליות בקרבן גם שני מניעים חשמליים.

צורה ה

מנוע חשמלי מורכב על גבי

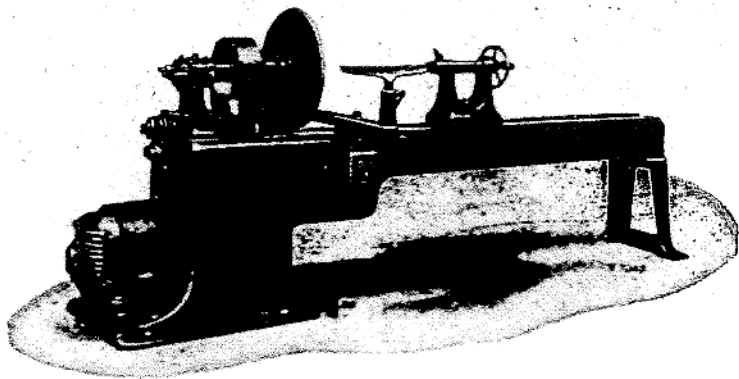

צורה ו

מכונת לטוש-אופקית וכתונה מניעה-חשמלי

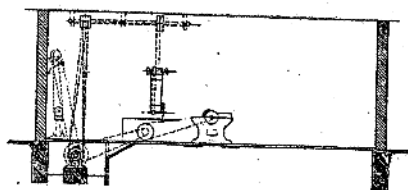
מכונות-הנקובת-השטרותית המצוירת בצורה ו' מקבר לרד, היא מכונה ממין זה ובה שני מניעים חשמליים קטנים, כפי ציור ז'. האחד מהם מרכב עליה באפן אופקי והשני באפן נצב. עם הודדת המנוף אשר עליה מתחבר המניע לזרם החשמלי והמכונה באה לידו תנועה. תנועה זו נפסקת בו ברגע שדוחקים את המנוף כלפי-מעלה.

תוחן מזה, מחיר המכונה החשמלית אינו עולה על מחיר מכונת המעברה, מכונת-הכינים ורצועות העור, ולפעמים קטן הוא במחירן.

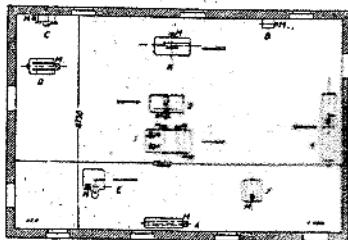

מחירמה עם מניע-חשמלי של זרם-ישר

מכונות חשמליות אלה מתאימות ונחות ביחוד לבתי מלאכה וחורשה קטנים ובינוניים. בית מלאכה מכני קטן יכול להניע את מכונותיו, כל אחת ואחת לפי הצורך שלו ולפי העבודה שבדיו, ולהפסיק אותן ברגע שאין לו צורך בהן.

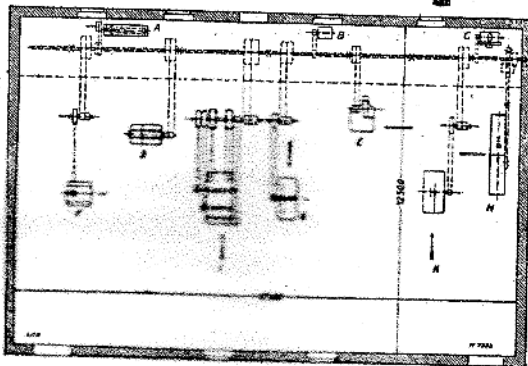

ואם נביא בחשבון שכל בתי המלאכה ובתי-חרושת שבארץ הם קטנים או בינוניים הרי נבין כי רק מכונות כאלה מתאימות להם.

נגריה מכנית בעלת ניעה בודדת

- A = מחירמה
- B = משותח-משורים
- C = משותח-להבים
- D = מכונת-קריחה
- E = משור-תחור
- F = מכונת-כירוכים
- G = מקצועת-ומשויות
- H = משורתנופה
- I = 4 להבים
- J = מקצוע בעלת
- K = משור סובב
- M = מניעים

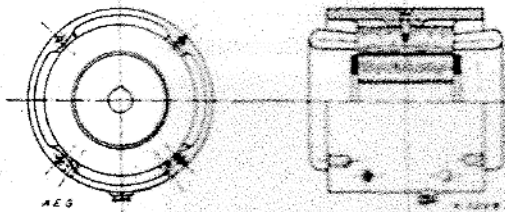
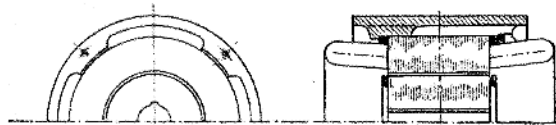

נגריה מכנית בעלת ניעה סדכית

- A = מחירמה
- B = משותח-משורים
- C = משותח-להבים
- D = מכונת-קריחה
- E = משור-תחור
- F = מכונת-כירוכים
- G = מקצועת-ומשויות
- H = משורתנופה
- I = 4 להבים
- J = מקצוע בעלת
- K = משור סובב

צורך חי מראה מכונת-כירוכים אשר להכה מסובב—לשני ברוכים—מכונת-האלפים עד לארבעת-אלפים וחמש-מאות פעם לכל רגע.

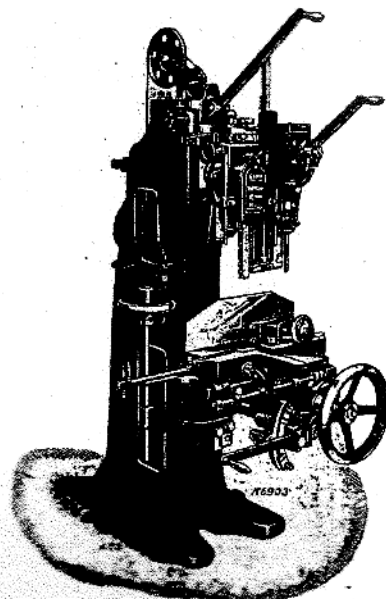
ישנן מכונות כאלה אשר הרים החשמלי הישר (Gleichstrom) יפה לתן יתרון ונטיע כגון זה משמש את המחריטה הניאת בצורה זו המקום שמכונה החשמלית והשפת הוא קטן בהרבה מזה של מכונה המחוברת למעברה.

מניעים-חשמליים קטנים.

אם נשוא את התכונות של נגריה מכנית בציודים ו' ו'יא, נראה כי בנגריה בעלת מכונות-ניעה מרכזיות, כפי ציור ו', תופסות המכונות מקום פי שנים מאשר בנגריה האחרונה, בעלת ניעה בודדת, כפי ציור ו'יא, ולמרות צמצום המקום בנגריה זו אפשר להשתמש בכל מכונה ומכונה באופן יותר קל ונוח. גם חפירת התעלות ובנין היסודות הדרושים לנעילת המעברה והקשורים בהוצאות מרובות אינם נחוצים כלל וכלל בנגריה כזו.

ועוד יתרון למכונות החשמליות והוא שאפשר לסדרן אהה מאהודו חברתה בהתאם לסהלך העבודה ואפן עשייתה, כשעה שבשיטה השניה מוכרחות המכונות להיות בסדרות אחת על יד השניה.

מכונת-קריחה

ציור ת. מכונה כרובוב עם מניע-חשמלי

עסקת מלכה

דרכים חדשות במרום העץ

אבא-אומטא

מרום-החואה

המרום היה סאז ומתמיד גאות הננה בו היה משקיץ את מיטב כוחותיו ורוב כשרונו שהרו עבודה זו כשמה לו העודת-גמר למקשה-ידויו. אמנם, לפני כחצי יובל שנים נדמה היה כאלו הולך המרום ונעלם סכית-מלאכתו של הנגד. גמירת העבודה היתה נעשית מעתה בכל מיני מרותת-שקעה ולכה וכדומה, אך לא בתמרום. אבל תרומה החדש השם את נקודת-הכובד לא בקשטים הנוספים והחצינים אלא בצורה, בקיום ובשפת הקנה שנית את המרום היטב המולח עמידה זו למטה ובמרום-החואה ובתורה-החיות לחיפוש את הענף הנקי המלחם לא מצא תרומה את המכשיר המיועד לקיומו. כי בעל-המכשיר המכונה אבא-אומטא היתה אמורה במלאכה קשה ונמשכת יבנה שני נתיבי-ים המים הימניים — ענף-הקנה — המסמס לעשית התמרום, ובעל-המכשיר הכרחו לבקש להם מוצא אחר.

המוצא נמצא:

עוד סלפני המלחמה נעשו גמיונות להעלות את שכבת התמרום והלקנה לא ביד ובפקעת, כי אם בעזרת תכשיר מיוחד — בתכשיר-החואה — הפקעה את השכבות האלה על העץ על ידי האו.

במשך הזמן נוצרו מכשירים מיוחדים ומשוכללים מאד ובמדינות אמריקה, אנגליה וגרמניה עסקים בתורה-החואה לעשות ביצורת מכשירים כאלה.

יחד עם תכשיר-החואה נוצרו גם חומרים מיוחדים למטרה זו. חומרים אלה אינם מכילים

עוד בקרבם את גוסי-הלקנה היקף, כי אם מורכבים הם בעקב מקרן-סיכות (צ'ולוריד), חומר שמכונים אותו עפ"ר מסטרומטים, נסורת-עץ וכדומה. באפן זה הכווא את מרום-החואה למדינת העולה בכמה בחינות גם על מרום-גוסי-הלקנה. הנה למשל היה מורגש לקוי רב בתמרום גוסי-הלקנה, כזה שהוא עלול לחספס לתוך העץ, וגורם לקשים רבים כוחו בתוצרת המים בעלי איכות טובה, כגון פסנתרים וכו'. והנה עלה המרום-החואה למנוע בעת הלקוי הזה ובמרום-החואה החדש אין קנה המים לדאגה זו. נוסף לזה אין התמרום החדש עלול להתפוצץ כל כך מהר כאשר קודם לזמן קיימת קיימת בתמרום גוסי-הלקנה, וכמו כן יש ימרים זה החדש שהוא קטן בפני כל המכשיר אחר.

צויר א.

העלאת המרום זה על העץ נעשית באמצעות מכונת-החואה כפר הצוירים ולקמן. צויר א' מראה את מכונת-החואה נופה. מכונה זו פועלת בעזרת אוויר-דחוס, הרוחף את הנזול מתוך ביהר-קבולה המיוחדת, ובכוח הרחיפה מתפרץ נזול זה במהירות רבה על ידי סילון דק, והוא נמשח על פני העץ בהליקת נפלאה.

ומרום זה כיצד הוא נעשה?

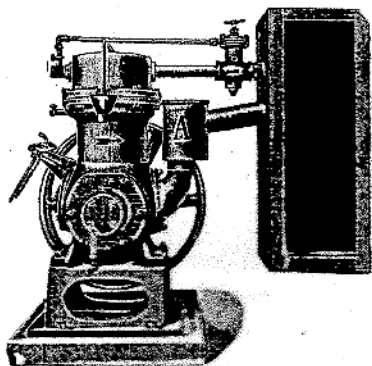
תחילה משפרים את העץ ומנקים אותו מהלקנה, מכים אותו בסין סבון מיוחד למטרה זו למען יתבלטו גידיו וצורתו אחר כך, אם העץ נקבובי, מסללים את הנקבוביות בנזול שאו מים עליו נזול הנקרא, תמרום-החואה. כעבור שעות אחדות חוזרים ומים על העץ באותו חומר. אחר הפסקה של 4—5 שעות מים בפעם שלישית, אך כחומר השונה כבר מהקודם. עתה, לאחר שיבש העץ כראוי, מלמשים אותו מתוך הרטובה, באבקת-אבן-ספוג ושרף בוטן או בניר-למש משומן, עד הוצר שמת הלק.

לכסוף מטרמים אותו בנוול-תמרום מיוחד בעזרת פקעת, ואפשר עתה להוסיף לתוך הפקעת גם תמרום-גוסי-הלקנה המתחבר באפן טוב עם תמרום-החואה.

צריכה העצים נעשית, כמו ער עתה, לפני המרום, מלבד הצריכה השנייה שאין צורך להעלותה על העץ, היות ישנו המכשיר-החואה שחודר ומוב.

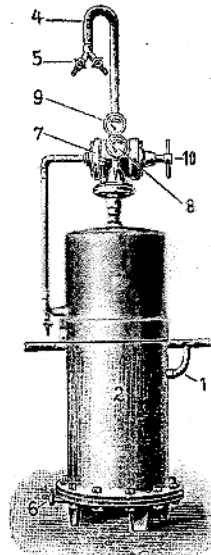
בעזרת מכונת-החואה, לפי צויר א' אפשר גם לעלות מיני-הלקנה אחרים כגון תמרום של עבת-שמן.

צויר ב' מראה משאבת-אויר היוצרת את האויר הדחוס, הדרוש לשם פעולת החואה, למטרה זו אפשר אמנם להשתמש בחומצה-פחמית אך היא יקרה יותר מדי ומובן כי הכי טוב והכי זול היא החואה בעזרת האויר.

צויר ב.

צויר ב' מראה את מפרשי-השכין המים והלכלוך. הפקידו הוא להפריש ולהפליט את המים המתהווים באויר הדחוס וליצור אויר יבש כנחוץ למכונת-החואה. למכשיר זה יש גם מסתם (נקטיל) שבעזרתו אפשר לכבד את לחץ המכונה

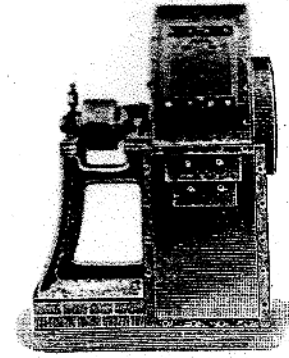

צויר ג.

לפי הצורך. כדרך כלל תוצאות 11/2-3 אורחה
(אטמוספירה) יהואה.

צורה די מראה נכון (ונטלמור) מיוחדת
המשמש למסינות אודי הצבע והלקח העולים מתוך
החומרים בשעת העבודה.

מכונה זו מאפשרת עבודה נקייה מכל
גרעיין אבק.

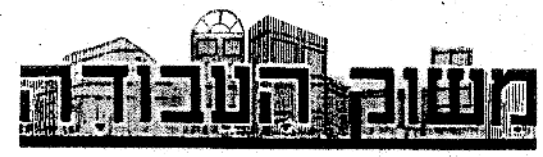
צורה ד.

מסכה וידידותית לכבוד "הנגר".

מר ב. צ. ידידיה העורך הלשוני והמגזנו של
הנגר, דבר על הקשר הגדול ועל האהדות הרבה
שקיימת קצתן מקצועי מזה שיש בו מכהינה ידועה
מסויי וצורה יש מאין. לפי דעתו להיות הצלחה הירחון
בעתה שהיא זו סגנונה הנכונה. מהתה הפריש.
אין זה קצתן העורכים אלא עתהם של בעלי
המלאכה ובהם להיות העלמה.
היה ב ברצון העיר כי הירחון הוא הפתעה
שירחיק בשעת מספר מה העולם הזה. שבע שנים
היה קצתן בארץ וקצתן בארץ לא עכרי. הוא משל
לעל המלאכה ויש מאין כי לעתה נקצת המספחה
יהי על המלאכה בארץ.
כי מלחם כפי עיר בוכה בשם ועד המתדרות
בעלי המלאכה בירושלים.

לרגלי הופעת החוברת הראשונה של ורחוננו
נעדיכה במודרון של המתדרות. הלוצי המורה בירושלים.
מסכתהה צנועה שנוכחו מה מוזמנים מירידי הנגרי.
עורכיו ומשתתפיו. ומאריכה העתונות העכרית בארץ.
לאחר שבערו המסכים את לשם במסגרת ובה
החלק בניהם המבנה הראשונה של הנגרי ובה
המכונה. את ש מלחם קבל בניהם את שני המבנים
וכפי על העבודה מרבה שהמקצת בניהם הירחון
ועל הנטינות שבעש לשם שנים מרבה על אלה העלמה
אחרי כי בארץ כי שני העיר והמורה של
הנגרי. את הכונה להיות לעורכה יהיה את המבנה
העתון והמלאכה.

הפועלים ב. צ. שני שנים ליוזמיהם המסכה
הביע את שפתו לראות כבר את הירחון הנחויז הזה.
העיר על הצורך הקצרים כי מהני מיוחד לחלמיהם.
ככדי שגם הם יהיו מעוניינים בו ובקיומו.
הדיר מבשן מנהל בית הנכחא התקלאי. ברוך
את העורכים אשר לא הסו על עמלם להוציא מתחת
ידם דבר מתוקן הביע את תקותו כי הנגרי יענין לא
רק את בעלי המקצע בארץ. והציע לייסד ועד קבוע
שודאג לשכלולו ולהפצתו.
המהנדס מר נוימרק ברוך. את הנגרי באריות
ימוס רבים מאלה של המלאכה. והמכסה לעמוד בכל
כחו להתפתחות הירחון והצלחתו.
מר ר. קניאל מר ברבכה בשם דארהיוס
והביע את דעתו כי מסכה צנועה זו חשובה בערכה
לא פחות משרא אספות גדולות הנערכות אצלנו בכל
יום שני והמשי. ורחון זה הוא צער מעשי לארגן את
בעלי-המלאכה. שהם מעמודי התווך של בנין הארץ.
הוא הלא את הירחון שבא להרים את מורגה השכלתו
המקצועית של בעלי-המלאכה ולהעשירו מונחיהם עברים
ההרושים לו לצרכי עבודתו.

תוצאות המפירה האחרונה של הנוערה-עובד בעבודת-יען.

מלים בדין.

האריצות הנאותה יש כמים כך הנכחות במספר
השוליות הקבוקים במקום אחד אך אצלנו אין
הנבלה זו נוגדת העולים והמבנים בשוליות לא
לשם המד המספחה אלא במקום פועלים ועמורים.
המבנה הבאה מראה לנו את גיל השוליות

לפני זמן מה מורה על המבנה-הקבוקים
בירושלים מספק העובדים בארץ שהקום את
כל העובדים בנינים ובמבנה-המלאכה.
כאן אנו מודים רשימה הנעמה לעורך
העובד במקצוע העץ בירושלים.

השונים.

הגיל	בשנת תרפ"ה	בשנת תרפ"ג	נערים	באהוים
עד 12 שנה	21%	23	17%	
מ 12 עד 14 שנה	32%	27	20%	
מ 14 — 16	27%	45	34%	
מ 16 — 18	20%	40	29%	
סך-הכל: 135		100%		

המפקד הקיף 135 נערים עובדים עד גיל
של 18. אין אמנם הבטחון כי רשימה זו כוללת
את כל הנוערה-עובד במקצוע זה, ובכל זאת יש
בה כדי לתת מושג מסבבם של הנערים עובדי-
העץ בירושלים. המפקד הוא של השנה הנוכחית,
אך לשם יתר ברור נביא מספרים אחרים
גם מהמפקד של אגודה פועלי-העץ בירושלים
בשנת תרפ"ה, שהקיף או 70 סדנות עם 100
נערים, בשעה שהמפקד הנוכחי מכל 50 סדנות
עם 135 נערים.

ממכלה זו יוצא כי 50% של הנערים
התחילו לעבוד בגיל נמוך מ 14 שנה ו 20%
מהם בגיל נמוך משתים-עשרה שנה.

בראש וראשונה בולטת העובדה שגדל בשנה
זו השמוש בנערים עובדים יותר מבשנת תרפ"ג.

של הנוער העובד.

שעות ליום	בשנת תרפ"ה	בשנת תרפ"ג	מספר השוליות	באהוים
8	3%	4	3%	
9	20%	45	33%	
10	27%	31	23%	
10-12	33%	39	29%	
12 ומעלה	17%	16	12%	
סך-הכל: 135		100%		

מספר השוליות המלאכה המעדיים של
פועלים גדולים הגרבה ובהם כי ילי השנות
המעסיקות 576 שוליות בלי מעליהם המלאכה
באפן שאם בשנת תרפ"ה עבדו כמה שנים ברוך
ממוצעת 2-1 שוליות, הנה עמדיים כיום הם
כ 3 נערים.

ממכלה זו מוכח כי הרוב הכי גדול של
השוליות עובד כאופן ממוצע 12-14 שעות ליום.
מובן שבתנאים כאלה עולה הלמוד להניכים

מצד שני בולט אי השיון בחלוקת העבודה
העובד בין הפועלים המבוגרים. כי יש להביא
כתשובון שאי אפשר ללמוד את המקצוע במדה
מספיקה אם במקום שוליה אחד נמצאים במסגה
יותר מ 3 נערים מכלי השגחת מורה. בכל

בקושי רב ואין להם כל אפשרות לבקר את בתי-הספר אתר עבודת יום קשה וארוכה כזו.

המכללה הבאה בראש לנו משכורת השוליות.

התלמידים	שנת תרפ"ח	שנת תרפ"ט
עובדים חנם	42%	96
חצי שקל ליום (50 פרי)	31 "	4
מחציו ועד שקל ליום	28 "	25
משקל עד שקל וחצי ליום	4 "	4
משקל וחצי עד שני שקלים	3 "	6

סך-הכל: 100% 135 100% 135
 96 שוליות מ 135 אינם מקבלים אף פרומה כשכר עבודתם. ונהוג מזה: אין כאן דרגה קבועה לתשלומי הנערים כמו הגרמה מטמלה ולעיל.

הנערים העובדים לפי עדותיהם:

העדות	המספר	האחוז
ספרדים	66	46 1/2%
אשכנזים	20	16 "
פרסים	9	7 "
מערבים	9	7 "
הימנים	8	6 "
בבלים	6	5 "
בוכרים	5	4 "
קורדים	4	3 "
בישים	4	3 "
הלבנים	2	1 1/2 "
נדודים	2	1 1/2 "

מצב הרפור בארץ-ישראל

מבלה זו מראה עד כמה מנון הוא החומר האנושי בירושלים ותר מאשר במקומות האחרים. מתוך המספר הכולל של הנוער העובד נמצאים 63 נערים, שהם 45% מאורגנים ו 72 נערים, שהם 55% בלתי מאורגנים.

בדרך כלל יש לצין כי משנת תרפ"ח ועד תרפ"ח אין שום שנו למזכה נכר במצבו של הנוער העובד במקצוע העין בירושלים, ולחופך, בדרגת המשכורת ישנה גם ירודה גדולה, אם בשנת תרפ"ח עבדו רק 42 שוליות חנם, הנח השנה עובדים 96 שוליות בלתי תשלום. גם מספר שעות העבודה עלה השנה לעומת שנת תרפ"ח. באפן כינוני עובדים כ-50% יותר מ 12 שעות ליום.

אמנם גם מצבו של הפועל המבוגר ירד כשה רבה מסכת המשכורת, אכל הנוער העובד יוכל יותר מאשר הפועל המבוגר. מצד אחר מסלא הוא בעבודה את הפקידו של הפועל המבוגר ומצד שני המשכורתו היא למטה מן המינויים. כדאי לצין כי מסכת המשכר נסגרו, כפי הנראה מספיקה, ון תרבה סדנות וגם חלק מהן שלא נסגרו אינן מספיקות פועלים ושוליות מפאת חוסר-עבודה.

י. וסרמן, רפד ירושלים.

מלאכה זו שאינה הורשת הכשרה מיוחדת, נעשית בחוף-לארץ בידי נערות הלומדות אותה במשך שבועות אחרים. אמנם לפני המלחמה באה גם דרישה לפנות קפיצים והמטונים החלו לעסוק גם במלאכה זו, אך מכוון שלא היתה להם הכשרה מקצועית ואת תורת-המלאכה לא ידעו, היו הספות שנעשו באפן זה נפסדות במהרה והקפיצים היו מתעקמים לאחר זמן מה. מסכה זו לא היה

לקהל אמון בעבודה המקומית וכשחור אחר עבודה בעלת איכות טובה התחיל להזמין את הרהיטים הרבים מהוף-לארץ.

והנה, יחד עם הדירת הרישי הוף-לארץ לאי גדלה גם הדרישה לתוצרת זו והתחילו לעסוק בהכנתה גם הפקנים (עושי אובסוס) והזויהו בהיפת. לאתר המלחמה רבתה הדרישה לעבודה טובה במקצוע זה שגרמה לעליה בעלו-מקצוע בחוף-לארץ לארץ-ישראל, ולאם לאם מתחיל גם הקהל להכין את המבול שבין הערץ והפקין ובא-מקצת לידו הכרת, כי לא כל המבוא בחוף-לארץ הוא זול וטוב בהחלט. כחוד הוגמה אצין כאן עובדה אחת. דו"ר... בעלותו סגרמניה לאי הביא אתו גם ספה מרופרת, בהאמינו כטיב הוצרת מדינתנו. אולם ספה זו נתקלקלה מהר וקבלתו על עצמו לתקנת. כשנפתחה הספה גלינו בתוכה אוצרות של כל מיני סטרטוטוס בלים וישנים. ספה כזו עולה כאן מאה וארבעים גרש, בשעה שהיא עשויה מחומר נקי, והדיר הנכבד שלם כמעט את המחיר הזה רק בעד החובלה בלבד...

מקרים רבים כאלה וכיוצא בהם נרמו לשנוי והם הקונים לתוצרת המקומית, שנוכחו כי תוצרת זו, בשעה שהיא דומה באיכותה לתוצרת-חוף, זולה היא מסכה ב 30%.

אולם מקצוע תרפ"ח טוב בארץ כמו מקצועות אחרים, סחסי גוליות מבישים בין מקצוע למקצוע, יתם שרבו יחד יחד, חונג — הצקק, הצבג — לויג, תרפ"ח הצבא והכא

„את הכל עשה יפה בעתו“

מלמד שכל אחד ואחד יפה לו הקב"ה אומנתו בפניו.

(ברכות ע"ג)

לא ישנה אדם מאומנות אבותיו

(ערוכין ט"ז)

לסקר וכן הלאה. בשעה שאין לסקר עבודה מספיקה וירד הוא למקצוע הקרוב אליו ומצוי לפועל את עבודת הרפוד. מוכן כי עד כמו שיחה מובנת במקצועו, הרו לא יוכל לעשו את העבודה שאין אומנתו בכך. כמו כן נחה כאן שנגד מקבל על עצמו את עבודת הרפוד לפרט מה שאינו יודע כיצד מלאכה זו נעשו ואף צריכה היא להסתלב, וכשהוא כוסר אותו לרפד הרי הוא סגוען להניח את שכר עבודה תרפ"ח ככל שאפשר, והסגור הנמוך הזה משפיע לרעה על טיב העבודה ועל החחסים ההדרוני שבין בעלי-מקצוע אחד לשנהו. ומה שגרו בנותר הוא שמשמש-גבולין זה משפיע לרעה גם על אופן הקהל במלאכה המקומית ובשמה הטוב מלבד זה ישנן עוד סבות הגורמות להורדת דרגת המקצוע. בנוגע שבעולם, כל מ שרובה להיות אופן העוסד ברשות עצמו עלו לרעת את המקצוע על כוריה. בגרמניה למשל מוכרת הוא ללמוד בבית-ספר או בבית-מלאכה משוכלל שלש שנים רצופות ואח"כ עליו לעבוד שתי שנים בעבודה טעשית. אולם אצלנו יכול אדם המסתכל חדש ימים בדרכיה-העבודה בבית-מלאכה להיות אומן מומחה ומיד הוא קובע לו את השלם של רפד, נגר, צבעי וכדומה. כמובן מקלקל אופן כזה את העבודה ואת שמה הטוב ויהם הקהל אליה הולך ורע, והוא בא לכלל רעה כי אין בארץ ישראל בעלי מקצוע טובים המשך יבא.

ספרים מחנימים

על דבר אמפרט חומרי עבודה ותוצרת הח"ל לאי.

שנת	רהיטים ל"ים	עבודות-עץ ל"ים	עץ לחיכות תפוחי-זהב ל"ים	עצי רהיטים ל"ים	עצים לבנין ל"ים	סכונות לנגרות
1922	29.518	12.549	41.231	175.052	נכסף	2.067
1923	24.286	6.049	56.981	133.143	בעץ	1.568
1924	24.159	4.153	50.834	56.756	לרהיטים	2.345
1925	40.988	11.890	81.523	16.147	269.169	7.497
1926	49.047	14.501	81.648	10.207	157.551	1.962
1927	30.610	9.000	98.526	11.716	123.470	0.390

שנת	שמן פשתן ל"ים	רפסים ל"ים	מראית ל"ים	שמשות ל"ים	מסמרים ל"ים	שיש ל"ים	דבק ל"ים
1922	6.674	18.333	8.080	10.829	31.305	6.745	536
1923	6.420	19.647	4.484	4.347	32.302	3.251	992
1924	7.737	17.486	1.317	11.354	33.354	12.312	408
1925	10.414	17.474	7.649	12.996	7.935	5.568	2.017
1926	7.073	16.984	5.721	14.841	11.584	6.661	778
1927	6.511	11.003	3.547	6.568	8.009	4.973	

* יחד עם ברגים סכל המינים.

טבלה זו, הנוגעת רק במקצועות האחרים הקרובים לנו, מדברת לעצמה ומשמשת מפתח לחבנת המשכר השורר בחינונו הכלכליים והתעשיות בארץ.

כדאי לצין שכשנה האחרונה נכנסו רהיטים ועבודות עץ בסכום שלמעלה מ-3000 לירה להדש. אם נביא בחשבון כי בסכום של 3000 לירה רהיטים שקועות למעלה מ-2000 בשכר

עבודה ורק 1000 בתומרים, הרי יוצא כי כל מחירי העבודה מכין הנגרים שבארץ היו מתפגמים בקוץ, אלו ודענו להוציא את הנגע אשר בבית.

המערכת נכונה להקדיש מקום רחב לכל השאלות הנוגעות בפתוח תוצרת-הארץ והנגחה ומבקשת מכל אלה ששאלה זו קרובה לכם לדון עמה מעל במה זו בכרו השאלות הללו.

המכניקה המשוכללת

בית-החרושת לכסאות בעיר ליברטי באמרוקה, שעלה באש, נבנה מחדש באפן מופתי, ומענין יהיה למסור לקוראיו פרטים על אפן סדונו של בית-החרושת זה.

בית-החרושת זה נחשב בין הקטנים מסוג זה ומצויא רק כאלף והמסירות כמאת ליום. הכסאות הנעשים שם הם רק מסוג רגיל ועשויים עץ-אלון או עץ-צפצפה מצופה אלון, או גם צבועים לכה לבנה ומשמשים לחדרי שינה, מטבחיים ובתי-מסחר.

מגרש בית-החרושת מחובר על ידו פסל ברזל לרשת-הרכבות המביאות את תומרי-העץ ממקום מוצאם אל מחסני בית-החרושת.

הכנינים המיוחדים נבדלים אחד מחברו, למען לא תאחו בהם האש במקרה של תבערה כאחד ממקומות העבודה. מלבד זה בנויים הכנינים באפן שמונעם הם על-פירודם מפני סכנת-האש.

לבות המלאכה העקרי 22 מסר ברוחב 871 פטר באיך והוא בנוי על קמרון פלדה וקורותיו מבולאים פלדה. הגג מצופה קרשים הסבילים שבבית החדש יצויים מפני חליקה כתבנית זו בנוי גם כן קירות גבולות המכילי בקרבו גם כן סידור יציאה למסלול שיטה, הקבוצה המלאכה (Flusslinie).

בנוצלה באן מתחלה עד סוף יצויי התקבל תומרי-העץ לבית-החרושת ועד הריגה שחכסא הנסור יוצא מסנו. כשימה זו נהג הכלל שחומרי העבודה וכל חלקיהם אינם תחורים לעולם למקום שיצאו משם, אלא זורמים הלאה ככוון בלתי נפסק להשגת תעודתם עד

היצר בהם הריגו. חומרי העבודה נוקדים באפן שיטתי לאיך כל המגרש, הינו מעגלת-הרכבת למתקן-העצים, שםם אמרו היבויש, בכאן לבית-המלאכה, למבצעת, למחסן ולבית-האריזה עד אשר יצאו את בית-החרושת, מתצד השני של המגרש, בתור רהיטים וכלים גמורים.

בבית-החרושת זה מקבד העץ כמריצות מקרון היבובת למחור היבויש או למחסני העצים. לאיך יבויש עובר הוא מיד בעזרת מנופים מיוחדים לבית-המלאכה. כאן הוא עובר בסדר נסור דרך 30-35 סכונות מיוחדות המסודרות אחת מאחורי חברה והתקדמות העבודה נעשית טאליה. חבור כל אברי הכסא נעשה לאתרונה על-דגבי בן מיוחד המסתובב. הפועל עומד על מקום אחד והכסא הנאחו בכך מסתובב לכל צד לרצונו ולנוחיותו של הפועל בכרו לתברו ולהברונו. הפרוץ והלכויו נעשים באמצעות הכשרי-הזאה והיבויש בעזרת אויר חם.

תערוכה.

הבואים למלאכה אמנות בצירוף, שיצריות מסור באיבו הקרוב תערוכה בשם המען-התערוכה המיוכה זו מוקדשת בעקר לשם פרעון סאלה הודת לפעילים.

התחרות

סדנת וורטסבורג, אשר בגרמניה, הכריזה על התחרות הבכנת ציורים לרהיטים פשוטים ומסורתיים ולרהיטים יותר מהודרים. בהתחרות זו השתתפו 15 אמנים והמציאו 98 עבודות. אחד מהם זכה בפרס של 750 מרקום (בערך 35 לירה) ששה מהם כל אחד בפרס של 500 מרקום (25 לירה) ואחד ב-250 מרקום (12 1/2 לירה).

על הא ועל דא

בעיר שמוצגים נעשה נתוח לשוליה דנגר ונמצא בקיבתו אוצר שלם של 1400 מספרים וברגים קמנטים וכינינים, שמשקלם עלו לקיג וחצי.

הופעה משונה זו באה מתוך ההרגל להחזיק מספרים קטנים כפה בשעת העבודה. מענין לציון כי בחור זה שב סהר לאיתנו וחזר לעבודתו.

בית בתכנית כדרך

התערוכה השנתית בשם "העיר-המכנית" בעיר דרוון (גרמניה) שמה לה השנה למטרה להציג בתערוכה בית-מסחר חדש לכל פרטיו המאחד בו את כל האמצאות והשכלולים שנקשו בשנים האחרונות בענין זה.

הנה הופיע ארדיכל טעיר. טינגן בשם פרופ' פטר בירקנהולץ וברו תכנית לבית כצורת

כחז, סגנון חדש שגם אמריקה החדשנית עוד לא ידעתה.

הנחלת התערוכה החליטה לקבל את התכנית ונעשו כל ההכנות להקמת הבית הזה.

בית זה יבנה על פני שטח רחב-ידים, רם ויפה ויקבע כלו על בסיס כבר של 5 מטרים בגובה וקומרו יגיע 25' סמ. באופן כזה יהיה גובה כל הבנין הזה 30 סמ. בתחתית הכדור יסודו ארבעה בתי-מסחר על כל הדיגיהם ומכשיריהם, העשויים לפי תכנית מסוימת וקבועה מראש. ובחלקו העליון בקרבת הקפה וסודר בית-קפה אשר יעלו אליו בעזרת מעליות חשמליות. מחלונות בית-קפה זה תשקף כל העיר ומכונתה היפה עד למרחקים.

הקתונות המקצועיות דנה באריכות במסיון חדש זה ובקמת את התכנית — כי לשבט ופי לחמו — וכל הסקנינים שחכים ליום הנובת הבית הזה שיהיה באמצע חדש באר שנה זו.

שאלה 8:

הכנת דבק-גבינה.

שומע אני לעתים קרובות על דבק העשוי מגבינה. מענין אותי לדעת מה טיבו של דבק זה ואיך הוא נעשה?

השוכה 8:

אפן עשית דבק-הגבינה הוא קל מאד. עשה לך טבלת-עץ בגודל של 40x25 צנטימטרים ותתקן מסביבה מרכוב צר כנובה של צמי אהה. על הטבלה הזו תמרח גבינה לבנה (שאין בה

מלח) בקיטם-עץ. הוסף לגבינה בהדרגה גרעיני סיד עד אשר תתהווה ריסק סמיכה. וכשריפה זו מתחילה להדבק לקיטם ולהגדר אחריו, היא ראויה להדבקה.

דבק זה דורש ליבושו זמן יותר ארך מדבק רגיל ומשמש בעיקר לדביקת חלקי עץ הנתונים להשפעת הרטובות.

בשוק חומרי-העבודה מצויות תוצרות סינתה של דבק זה, והנקראות בשם הכולל Kasalite.

על אופן הכנתו של דבק-הגבינה, שמישי, ובכלל על סוחרו עוד נשוב לדון.

שאלה 9:

אמפורט דו-היטיות-לסורידה ומצרים.

מתענין אנכי מאד באמפורט הרחמים לארצות מוריה ומצרים. אליו אוכל להשיג מספרים נכונים כגורן זה מאת המערכת?

א. ק. הירשליני.

השוכה 9:

מספרים אנו כאן מספרים שקבלנו ממקורות שונים.

(א) ע"פ ידיעות הנובעות מהקונסוליה האוסטרית מלפני המלחמה נכנסו בשנים שיצני המלחמה בכל שנה באפן ממוצע רחמים בכמויות אלה:

לחוף יפו 300,000-200,000 פרנקים שהם בערך 10000-7 לירה

" חיפה 150000 פרנקים שהם בערך 5000 לירה.

לכירות. בכמות של 500000 פרנק שהם בערך 20.000 לירה.

למצרים " " 5000000 פרנק שהם בערך 200.000 לירה.

(ב) המסונה על מחלקת המסחר של ממשלת

א"י הואיל למסור לנו את הפרטים דלקמן:

האמפורט למצרים:

בשנת 1925 נכנסו למצרים רחמים בכמות של 293.684 ל"מ. ובשנת 1926 נכנסו בכמות 338.425

בערך הסתמו באמפורט הרחמים ארצות

אלה:

ארצות מסבות של	אמריקה	ל"מ
אוסטרליה	41.238	*
איטליה	31.242	*
הסנדוויכר	31.238	*
בריטניה	23.425	*
גרמניה	6.483	*
ארץ ישראל	295	ל"מ

בסוריה אין המספרים ברורים כל כך משום שחלקת המכס שם מצרפת את העצים וכל תוצרות העץ לסוג אחד.

אמפורט כל הסחורות האלה יחד עלה:

בשנת 1925 לסכום של 104.107.193 גרשים סודים, בערך 177000 ל"מ.

1926 189.039.624 גרשים סודים, בערך 245000 ל"מ.

לעומת זה עלה אמפורט העצים ותוצרות

עצים מסוריה לכמויות אלה:

בשנת 1925 עצים בכל הסוגים בכמות של

4.105.212 גרשים סודים שהם 7.770 ל"מ.

עבודות עץ בכמות של 11.967.249 גרשים סודים שהם 10.027 ל"מ

בשנת 1926 עצים בכל הסוגים בכמות של

8.491.294 גרשים סודים שהם 11.538 ל"מ. עבודות

עץ ועבודות בכמות של 9.429.672 גרשים סודים

שהם 12.258 ל"מ. עבודות חטוב ושבוך בכמות

של 16289.976 גרשים סודים שהם 21.176 ל"מ.

שאלה 10:

דפוג רחמים.

אבקש את המערכת לבאר לי, מהו הדרך הנכונה להכנת הדפוג למשוחה על רחמים?

השוכה 10:

קח 200 גרם שעוות-דבורים מעוכה חימום ותן אותה בכלי המכיל 800 גרם שרף-בוטן (טרפנטין) בהוספה של 100 גרם לקטן-לקטן (קופל).

את כל התערובת הזאת תחמם עד אשר

יבש הדפוג, אך הזהר נא לכלי החיץ את הכלי

על גבי החממה כי שרף-הבוטן עלול להדלק על

נקלה יבשל הדפוג על ידי כך לנקים ואטומות.

דפוג הנעשה באפן כזה מתחמם על העץ

ועושר בצמי המים.

שאלה 11:

זביקת מחבת לעץ בלי מספרים.

עלי להכין מחבת שטבולתו מצופה פחיר-אבן.

המבולה צריכה להיות חלקה ואין להשתמש

במספרים לשם זביקת המחבת. כיצד אוכל

אפוא לעשות את הדבר הזה באפן רצוני?

ג. ג.

תשובה: 11

משח את הפח בנוזל של חומצי-גפרית קלושה, יבשחו ונגבהו, אחר כך תרבוק אותו בדבק-נגרים אשר תוסיף עליו כמות קטנה של סלקית (גליצרו).
בהדבקת פחים גדולים שים לב כי יהדק הפח ויצמד אל פני-העץ לאורך כל שטחו.

שאלה: 12

זכות בעל-המלאכה על החפץ המוזמן אצלו

...היחש רשות לבעל מלאכה למכור את הרהיט שהזמן אצלו, במקרה שאחרי כמה וכמה חדשים לא בא המוזמן לקבלו, או שהוא מסרב לקבלו מאיוו סבה שהיא?
ואם מכר בעל המלאכה את הרהיט, היש אפשרות לתבוע אותו לדון?

נדון: יואל מיסל.

תשובה: 12

אם החומר הוא משל המוזמן — הרי הבעלות של הרהיט המוזמן היא לו ואין השכיר (בעל-המלאכה) יכול למכור את הרהיט המוזמן, אבל יכול הוא לתבוע במשפט מאת המוזמן את הסכום הנגיע לו ולבקש עקול הרמיזים המחסונים אצלו ומכירתם לשם תשלום שכו עבודתו.

אולם, אם המוזמן הזמן סתם רהיטים, ולא נתן שום תומרום — הבעלות על הרהיטים היא לבעל המלאכה, ואפילו אם קבל דמי קדומה — יכול הוא למכור את הרהיטים שנעש על ידו.

בשני האפנים כותב בעל-המלאכה לעכב אצלו את הרהיטים המוכנים עד שישלם לו מחיר העבודה, לפי אם התנו מראש תנאים של סלידת העבודה בהקפאת ב. א.

זמנים ובעל-המלאכה בישראל בתקופת המשנה והתלמוד • יחזק

אבין נגרא

כידוע נקרא בתלמוד אומן כל איש העושה איזו עבודה או סתעסק באיזו מלאכה, כדי להתיות בה את נפשו, ולכן נקרא גם הרובל או מקיידהרם, ואפילו מלמד-דרדקי בשם אומן. לפעמים טורה שם זה גם על מומחה הבקי במלאכתו, כגון, טבח-איסוף, רופא-אומן וכדומה. אולם על-פי-ירוב מצון הוא את העוסק במלאכת-יד וקוא, את העובד ככלים ומכשירים, כגון הנגר והנפת, הסנדלר והחיט, ואלה מחכמי התלמוד שעסקו באחד המסצועות הללו בקביעות, בתור אומנות שעליה היתה פרנסתם, נקראו

* ראה הנגרי חוברת א.

(תלמוד ירושלמי) נהגו להשמיט את האות א' ויצא להם השם, כוון; לעומתם נהגו הבבלים לצרף לשם, אבין, את התואר, רבי ויצא להם לפעמים השם, רבין.

כשם אבין סתם נקראו אמוראים אחדים בבבלים וירושלמים, בדור השני, השלישי וגם החמישי לאמוראים.

בעל, סדר הדרוהי סונה לא פחות מעשרים ושלושה אמוראים בשם, אבין, והפליך קשה מאד לברר את השמועות והחלכות שנמסרו בשםם, ויש אשר שמועות של האחד נספרות בשמו של אחר, מן הקדומים לו או הבאים אחריו.

ככל אפן נהגו לנו כי אבין-נגרא היה אמורא בבלי, וחי בסוף הדור השני והתחלת הדור השלישי לאמוראים, בסורא, שהיתה אחר משלשה מרכזי-התורה הגדולים שבבבל (נהרדעא, סורא ופומבדיתא) אחרי חורבן בית-שני.

כאשר יעיד עליו שמו התפרנס ממלאכת-הנגרות, שהיתה מלאכה נכבדה ונפוצה מאד בין יהודי בבל. יומם היה טרוד במלאכתו, אך את שקות הפנאי שלו וניחור את הלילות הקרוש ללמודי התורה והגה בה ונעשה למפורסם באומה.

אבין נגרא הצטיין בסדרת תשובות ורב הוגא, הוא, הוגא בבלי, ואבדו-היה סורא אחרי סוף ימי הסורא ויה חסידו הוסיף לקבל תורה מפיו (בבבלי).

סלבו זה את אבן יחזקיה בשם סלבו על היה חסידו על ידו היה כי בתורה ספרו וכתבו בלשון נאמרה ונקראו כפי חכמי יומם בשם, סלבו (בבבלי) ונקראו אנו שומעים את זה היותו של רבי אבין נגרא התלמוד מספר גם כי כי רב הוא אבין

מן השנים: רב הוגא ורב הסורא, נקראו בשם, דיני-סורא, ו, סביד-סורא) שהוא הוא בעל התנחם, הרגיל בנדרשבת זוכה לבנים הלימודי החכמים, היה רגיל, שהיה עובר ושונה על פתח

של רבי אבין נגרא, ראה שהוא זהיר במצות הדיקה כי של שבת זגר של הנוכה, נקא עליו כי שני אנשים גדולים עתידים לצאת ממנו; ונבואו נתקיים, כי יצאו ממנו האמוראים רבי אבין ורביהיא שהיו מגדולי התורה והלמודי החכמים בסביבתו (עמ' 12).

סביב-אבין כי אבין שהיה אמורא בבלי בדור השלישי הוליסיה של אבד-סורא בסורא, נזכרת במשנה בבבלי יותר בחסדים הלכות וגם דרוש אשר שירים בשם ר' יצחק בר אשיאן נגרא. (נדרש יח) עסקי הלכותיו ופתגמיו שנונים והדים סא, כגון, האוכל בשוק עסיר לקדוה וכוונת.

גם בהבנת הרפואה היתה לו ידיעה רבה ומצאנו ששה רפואה לאביו (יכמה מ"י) וזהו דקנו בסאלת רפואות אחרות. (פ"י ח"ב ח"ג ל"ג) על גדול ערכו והשיבותו של אבין בר מעיר רבן, רביהסדא, שדגלו דין-תורה בעניני ירושה קרא עליו, זה הוא שאומרים עליו ארם גדול" (ב"ב ל"ג).

בניו של רב אבין בר אבין היו האמוראים הבבלים רבי-ששת בר-רדבאידי ורבי-יהושע בר-ידרב אידו. (פסחים ק"ט).

על דבר בנו השני של אבין נגרא, האמוראי הבבלי ר' חייא (סתם), יודעים אנו מעט מאד, וסו יודע אם גם כאן אינו שורר, ערוב-שמועות" מפיו אמוראים שונים שנקראו בשם חירא (ששה עשר במספרם).

יודע לנו רק כי רבא, ראש-הישיבה של סורא, בעל, ההיות דאביו ורבא, שהיה מגדולי האמוראים ומעט-הידועות של חכמי התלמוד הבבלי, קרא רבי-היא-רבא אבין בשם, הארי סביב-היה (היה זה גם קריא).

קדוח לו שפי נהגו סלבו ואנחה כדבא שהיה סקדו סא בנחית תנאים ונניא לאביו: על הלימודהם שאין תוכו לבין, אינו התלמוד הבבלי, נאמנה עליו מאד.

ככל אפן נראים הדברים, כי משפחת אבין נגרא היתה מפורסמת בין חכמי התלמוד בסביבתו, בתכניה ובאנשיה הגדולים, והשתתפה לא מעט בהתפתחות התורה-שבבלי-לפנה בימי גדולה ושגשוגה של היהדות הבבלית.

מן המנתנים למערכת.

(א) למערכת הנגר!

כרצוני להעיר על איראלה דברים שרוב קוראי הנגר רואי מעונינים בהם. דברי מכונים להרמת דרגת השכלתו של בעל-המקצוע באופן ממש.

ידוע הרבה שרוב הנגרים, הן הצעירים והן מחגלי המבוגר, מתקשים כהכנת תכניות, במסמן ובחשבון. אין להאשים בזה את מי שהוא, כי לא נתנה להם כל אפשרות ללמוד את הדברים האלה. אולם העבודה במקומה עומדת שדרישת ידיעות הללו הוא דבר הכרחי לפועל וכיחוד בזמננו אננו. אני מתכוון איפוא למדור שעורים מקצועיים על יסוד יוחזר איתן מכל אותם הנסיונות שנעשו עד עתה. לכן הנני מציע למערכת לפרסם את השורות האלה ולהתענין עד כמה אפשרי הדבר להוציא לפועל ואולי גם לסדר משאל אצל קוראי הנגר.

בברכת העבודה

ב. גרין.

הערות המערכת:

הננו פונים לקוראי הנכבדים בבקשה לחוות את דעתם משאלה חשובה זו.

(ב) לכבוד מערכת הנגר.

שמחה רבה היתה בבית מלאכתנו כשהגיעה אלינו החוברת הראשונה של הנגר. זו היתה הפתעה גדולה בשעת קשה זו וזיקארור בתוך החשכה והיאוש התוקף אותנו לפעמים. אף כי לא הייתי בין העוררים של ויצרו הנגר חושב הייתי תמיד על עתון עברי למקצועותינו. אמנם תפקיד חשוב וקשה מאד סומל על הנגר הדורש עזרת חוגים רחבים של בעלי-דבון והצלחתו תלויה: (א) בדרך אשר בה ילך לגבי צרכי הקורא. (ב) ביחס הרציני אליו מצד הקוראים.

(ד) לבי מערכת הנגר.

... עתה הנני לברככם: לנו בכחכם זה והושעתם לבעל-המלאכה בארץ. עתון מקצועי הוא אחד התנאים החשובים להרמת קרן המקצוע ופריחתו. וברוכים תהיו איפוא שלקחתם על עצמכם תפקיד זה. טוב יהיה אם תרבו בודיעות על המצב החסרי והתרבותי של בעל-המלאכה ועל המקצועות עצמם. ואת תוכלו להשיג כסדומה

כזו קושי על ידי השונות של בעל-המקצוע שיענו לכם על שאלון שתדפוסו לשם כך בעתונכם.

בכבוד וברכה

אדורך נאמן.
נפרד-חבוב.

(ה) לבי מערכת הנגר.

יש לי הכבוד לשלוח לכם פתרון לשאלתכם (בענין התבורה-הארצי, המערכת) ולהראות את מוטותיו במקצוע ובבקש אני מכם לשלוח לי פתרון להורח, מה לעשות שלא אצטרך לכתב לעבוד בכביש-ירוחו מפני שאני מוצא עבודה זה יבן רב וכרצוני להפשיך דוקא במקצועי.

בכבוד רב

אפרים הלר.

אולי יש בין חוגי קוראינו הנכבדים מר שהוא היכול לענות בחיוב לשואל זה? המערכת.

(ז) לבי מערכת הנגר.

בבשורה טובה נתכשרנו, הופיע הנגר והרחון הטוקרש לעיני המלאכה בכלל ולנגרות בפרט. מה באו יוקים אני לעתון זה לכתב קטנה שמעלות יסב על בעל-המלאכה ושפעליה יביע כל אחד את מהכחו בשביל

למר יצחק זילסקי, אל אבי.

(א) מודים אני לך מאד על הקצרות המענינות ויחד עמך את מצטרפים לי בהארת הדפוס שנפלו לצערנו בחוברת א הזכרת השתדלותנו להמנע מהן.

נשתדל ככל האפשר להמנע מהן בעתיד ובבקשך להעיר ולעיד לנו גם להבא.

המלאכה. הלא יתקיים לנו איש מרעהו כרחוק מזה שמעית זמן בעזרת העתון נוכל להתקרב אחד אל חברו ולסדר להבין אחד את השני. כן נבחיצתנו אין אף צד של ספק, אבל היתקיים העתון? השאלה הזאת מנקרת במוחו של כל אחד המרגיש בנחיצתו של עתון זה. אבל דבר זה הלוי בנו, בעל-המלאכה, אם נחמוך בו, אם נבצא לעתון להנמיכו לכתוב-למכתתו ואם כל אחד בעצמו המקצוע ומצא לתוכה ללמוד וללמד באמצעות העתון הזה, או יהיה העתון חי תמסא את עצמו.

ישנם די מומחים בארץ שיש להם מה לאסד ולהשיש כל אחד במקצועו הוא הלא חסר להם המקום והנה נתנה להם ההודמנות.

מעומק לבי אבדך את העתון באריות וימים, ולאילה העוסקים בו ומשתדלים להוציאנו ולהפיצו, אני אומר: תחוקנה יריכם! הרבה מכשולים ואכני נגף תמצאו על דרככם; לא פעם יתקוף אהכם היאוש, לא פעם תשאלו את עצמכם: למה ולמי אני עמלים? אבל אל ואיש! אל נא תרפינה יריכם, כל התחלות קשות, ואין דבר העומד בפני הרצון, והרצון הלא וראוי ישנו.

הבה נקוה כי תתגברו על כל המכשולים ותעמק יעלה ויפרח ויהיה לברכה לבעל-המלאכה את יהיה שבני-עמלכם.

אברהם קרואב.

השיבות למנתנים אל המערכת.

(ב) מסכימים אני לעדך ברבה השם צפיה ואמנם קוראים אני צפיות מן היחיד צפיה.

(ג) בנקוד המלה הנשרות נפלה שניאה ועידך להיות נשרות, אך אין לנו מסכימים להצעתך השרויות כי נפצל לנו מחכונים ולא לפעול.

אין פיספרות פאקציות

מקרים בעבודת העץ

Woodwork Joints

How made and where used.
Evans Brothers Limited, London, W. C. 1
Montague House, Russell Square

הספר הכיל 444 ציורים וסעיף 15
מפתח של 1100 ציורים וכן במאמר העץ של
צורתו של העץ וצורת המסגרת וסעיף 15
המבואר בו כי המסגרת של 55 של חוברת זו

כל הדוגמה לעבוד על הפרק היחיד יפה
והמעטין של עבודת העץ ושלמש בספר זה שהיא
אחד מסדרת הספרים המקצועיים הרבים למלאכה
העץ הקטורה והמשוכללת של הוצאת הספרים
Evans Bros. Ltd. הני"ל

חורת המקצוע למלאכה העץ

Berufskundé für das Holzgewerbe

von Herbert Junghaus
Verlag Oskar Leiner in Leipzig

הספר הכיל 444 ציורים וסעיף 15
מפתח של 1100 ציורים וכן במאמר העץ של
צורתו של העץ וצורת המסגרת וסעיף 15
המבואר בו כי המסגרת של 55 של חוברת זו

כל הדוגמה לעבוד על הפרק היחיד יפה
והמעטין של עבודת העץ ושלמש בספר זה שהיא
אחד מסדרת הספרים המקצועיים הרבים למלאכה
העץ הקטורה והמשוכללת של הוצאת הספרים
Evans Bros. Ltd. הני"ל

שתי בירות.

Zwei Wohnhäuser.

von Le Corbusier u. Pierre Jeanneret
Durch Alfred Roth, Akademischer
Verlag Dr. Fr. Wedekind & Co.
Stuttgart.

הדוחק בדירות השורה עכשוו כמעט בכל
מקום עורר התקנת כלליות וגדולה כשאלה הדירות
שנעשתה לשאלה בוקרת בכל מדינות אירופה
ואמריקה. ואמנם, התקופה האחרונה, שהביאה
שנויים רבים בכל ענפי החיים דורשת שנויים
גם בדירה, כהתאם לצרכי החיים החדשים.
לפני זמן קצר נעשה הנסיון הראשון
והמיוחד כמונו למצוא פתרון לשאלה זו על ידי
אנודה גרמנית המקיפה באריכת האבנות,
התעשייה, המסחר והמלאכה והנקראת בשם
Werkbund (אגודת הרשת).

למטרה זו הקדישה עיריית שטוטגרט
בגרמניה לאנודה הזאת בנרש יפה שליוו בכני
60 דירות שונות. אלה שסעיף בספר זה הרים
אתרים העובדים הנקראים, הדומים ובעצרת
היתה להראות בפיקל את פתרון השאלה הזו
תקרוכה זו הוצאה לפיקל כמעט עיריית שטוטגרט
גרש שקבעה את הדירות לשימוש של המעובדים
מהנדסים פנימיים בעיריית שטוטגרט.
בלגונה, שיערים ולחיות. הוא הראה כי
הקשור בדירה, וזה המבנה הזה ועליו בניה
הפטיט וכל המידות והמבנים והעצמים והשם
הבית.

ספר זה הן איפוא סעיף המבנים שבו
על 5 קומפוזיט ופיר זרחה, שנים ארוכים
צדפתים פורסמים, ופירט את כל המידות
והצורות של פיהם ובני.

feilen אך מסכימים אנו לדעתך כי יש להעדיף
את השם פרום על מרומה.

(ח) קלוד אנו כפרשים התעקמות הבאה
מתוך הצטמצמות, אך הצטמצמות זו אינה היבט
להיות יחד עם התעקמות.

(ט) המושג זנפוף הוא לפי דעתנו יותר
כרוז מברש כי הוא מצוין את פעולה השפשוף
(כשם זה משתמש טורצ'יני).

(י) אָרְדִי, סְעוּדִי, ראה טורצ'יני, יליך
גרוכמקי וכך יתודר.

למר הירשפדר.

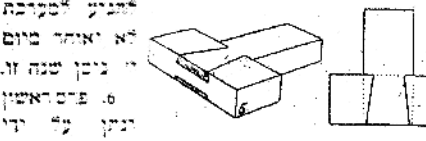
חודה בעד מכתבך! אמנם צדקת, אך לא
ביום אחד נבנתה ירושלים!

התחרות.

של 1924-1925 צפוי לעשות כל חלק
צבוק בנין אחד ואם אפשר בשני ימי עץ
3. העבודה צריכה להיות נקייה ויכולת
בהחלט

5. ציור יצירה אחת בסך כולל של 10
מבנים בנין אחד יחד עם המבנים המורו
של הציור

6. העבודה יחד עם המבנים צריכים
לענין למקרה

המקרה מוויתר על המבנה שלם פיה שני
ונתן בצורת 6 חוברות של 'הנגד' א. ו.
ואלה הם הנוכחים בפרסים בתחרות הראשונה:
פרס ראשון, מכונת תשבון, איימלך סילצקי
ירושלים.

פרס שני, 6 חוברות, הנגד, יצירה
ב. יהודה ז. ו. אלוס, חיפה.

הרשומים משה לא זכו אמנם בפרס אך
עבודתם ראויה לשבח.

א. הדר, ירושלים; ש. קמבורסקי,
ירושלים; יעקב קינדלר, עקרון; שמואל
צ'ירזונאש, עפולה.

(ד) נכון הדבר כי אין לכתב משה
אלא משה.

(ה) נכון אמנם לכתוב פרטון בכרי
להכריזו מקרמון (גיר).

(ו) את הצעתך להשתמש דוקא ב'מטר'
ולא ב'מטר' לא נמקת.

(ז) את המונח מריטה Politur הנה ועד
הלשון, אחר שקליא זמירא, ואת הנוף המשמש
לעבודה זו בשם המרוט, על משקל תרמק. אין
להשתמש בשם, שיפה למושג זה כי הוא מתאים
יותר, וכבר משתמשים בו, לציון המושג Anstrich
(ראה הירשברג, הטויה והארגנה בזמן המשנה
והתלמוד) כמו כן משתמשים בפועל שוף למושג

כשמה רבה בימים אנו שהתחרות
אשר הכריזו עליה בחוברת א' של 'הנגד' כצאה
הר הרכה יותר במה שקרנו ונקנו לה עשויות
אומנים למן פעולה ועד עקרון.

אולם למרות השתתפות זו מוצאים אנו
לנחון להעיר לקראתנו את הדברים האלה:

מבנתנו בתחרות זו לא היה עצם הידיעה
ופתרונה — כי זו היא נבנה כאן ברוח סאת
המקרה — אלא

אפן הוצאה
לפועל, החוש
נקיון כזפת
ודיוק מוחלט

בעבודת, ואת שני אלה לא מצאנו, לצערנו, כמעט
ברוב העבודות שהגיעו לידינו.
רובן מראות על איר-תשומת לב ראויה להדור
החצוני ולגמר המלאכה, לקיים שאומן רציני
יכול להתגבר עליהם בנקל, כדי להוציא מתחת
ידו דבר נאה, מתוקן ומשוכלל.

ביחד עם פרסום הנוכחים בתחרות הראשונה
אנו מכריזים על התחרות שניה בתנאים אלה:

- 1. החכור נעשה כפי המצורף לעיל.
- 2. שני החלקים הבודדים צריכים להיות
שניים עץ אנו אלון, אורן או גלמיש, במדה

יסודות חשוב מהיר-הקרה במלאכה

Die Grundzüge der handwerklichen Selbstkostenberechnung.

von Dr. K. Rössle, Verlag G. Braun in Karlsruhe,

ספר זה נכתב במקרה התנדבותיות למשך השכלנו במלאכה בקרלסרוה — ברוך והוא מבאר באריכות את תוצאות החקירות של מוסד זה בנוגע לשאלות הקולקציה במלאכה. הוא יכול לשמש מורה דרך לכל בעל-מלאכה השואף לשכלל את משקו ולפתחו על יסודות מדעיים.

לאחר שמבאר את כל הפרטים בנוגע למכונות העבודה, הוא מספר גם על המחלות והאסונות הנגרמים כתוך המלאכה ומראה על אופן המלחמה בהם.

בקצרה אפשר לאמר כי המחבר הצליח להכניס לתוך מסגרת הספר את כל הענפים שיש להם קשר עם עבוד העץ מבלי להשיבם אף אחד מהם.

הספר מצורפים לוחות של 36 מיני עצים בצורתם הטבעית.

FACHBLATT
DER MALER

הנועד לפתוח האומנות האמיתית והמלאכה בצבע בתכנית ובצורה.

מחירו למה אתה לשנה

Verlag Fachblatt der Maler Standweg 10 Alster-Terrasse 10

המלאכה בבית-הספר

בזמן נכנס לעצם השאלות המעשיות הקשורות בלמוד המלאכה בבית-הספר, לא למותר יהיה לברר את המטרות העיקריות של לימוד מקצוע זה. זה כחצו יובל שנים עבר מעת נכנס מקצוע זה. אצלנו בית-הספר בשוודיה, ומאז הודר כמעט לעולם התנוך בכל המדינות הנאורות, ובחברתנו בהן נראה גם ללמוד תוכה על כל התלמידים.

השימוש השולמות בוחם ללימוד מקצוע זה תן רבות ושונות, ותלויה-דעות שולטים עדין בין הפרוגנים המזרחים בנוגע לצד המבטוי שלה. אולם בעקר מטרתו של מקצוע זה והתפקיד שעליו למלא בעולם התנוך אין פלונתא. הכל טובים, כי מקצוע זה — הנקרא גם אמנות — בא לנצל את יצירת-התעסקות, השוכן בכל ילד וילד, לטובת מטרות חנוכות.

ברור הוא כי לימוד זה אינו בא להקנות ילדו את דרכי השמוש בכלי הקבודה, או ללמדו את המלאכה, מטרה זו נמסרה לבי-תיה ספר למלאכה אך לא למלאכה הנלמדת בבית-הספר.

המטרת העיקרית של אמנות-יד היא אינו מלקטות-אית ובוסרות. לימוד זה בא לידי פתוח חושי הילד — הושה-ראית והשימוש-עשי — לשם שכלול תנועת שריונו והגיונו את עינו לדיוק, את ידו לחוזות ומקרה את סכלו להסתכלות נכונה, להשגחה, לכח-שגחה, להסמכה והענינות ועדין.

כמו כן עליו לפתח בקרב הילד את החכונות של סדר ונקיון וללמדו לששול על עצמו. יחד עם פתוח החכונות האלה, צריך אמנות-יד לעורר בילד את החוש האמנותי ולפתח בקרבו את כשורתו הטבעית ליופי ולאסת, להגביר את כח-דמיונו ולכוונן בו את החוש המעשי והקונסטרוקטיבי.

יתר על כן, על אמנות-יד חוטף תפקיד כללי יותר נשגב, והוא להשפיע על כל דרך התנוך הכללי ולשכללו. למען יובל התנוך זה להביא את התפתחותו המעשית של התנוך למדרגה נכונה יותר, לטובת עיניו על כל המבטוי.

כי אין בלב בלבד, הושה-עשי נכדו לקני עדין בנין זה ואם ילדו ילדו בידו להבשיר את חושי העיניו והקנייתו מיומם המקצועיים. כי מטרה העיקרית היא לעצם חושי וכשרונותיו של הילד ולא לעצם המטרה המון רדיונות והליכות טכניות. למהות זו מונח בית-הספר את המטרה הטבעית את הילד בולד — נטית ההתעסקות — ואינו מנצל את כראוי.

היה השפיעה העיקריות והחכונות השוליות בכל ענין המיום בטווח-הספר היוצאת, ואין ספק כי ילד אשר אמן את ידו עינו וסכלו בלוחות-מידה טובים והשגחה נכונה, לא יהיה מסוגל לעשות אחרים בידו כדרכים טכניות. במסגרת המספר-האמנותי או באחד מנת ישיבתו הנוכחית.

בזמן שישנו ילד, אמנות-יד יעצמו בו משהו יותר את עינו כיוון-העשי נכונה. הוא משהו ומשמש את ילדיו במידה טובה יותר לניחוח הטבעית והקניית הדרך הקלה הנכונה אשר ידועה במסגרת ילד ידוע, וילד מידה הרבה את החכונות של חלוצים ונכונות לקבוצת ילד ידוע את כל המספרים על נשמה.

בליבו זה יש גם ערך מוציא-לי מידה בלמידה זו כי הוא מרגיל את הילדים לדעת את הקבודה, להעריכה, להקורה ולמבדה.

אולם כבודו שמקצוע זה יובל ליבא את תפקידו המרכזי והחשובים דרוש בראש ובראשונה לקבוע את הכלל, כי עקר התקדים הוא המעשה — היצירה ולא התוצרת, העקר הפעולה ולא פרי הפעולה. לימוד אמנות-יד אינו לימוד מלאכה ובית-הספר אינו בית-ספר למלאכה — העקר הוא התלמיד ולא המטרה.

למה לא יבטל הלימוד הזה בידו זה והמטרה טובה והמעשית ישיבים במקצוע זה את הילדים לא לתוצרתם בטווח-הספר וקניו על ילדו אלא ליבא את סקלריותם ומשחיותם על כל הילד טובה.

אך כל זה ידועי קבוצה כוונתם ליבא את התקיד על ילד — מיומם יבאים.

באור המלים המקצועיות, הנלתי שניות, שבחברת זו.

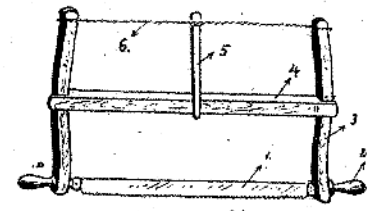
אבזורים, חלקים מפלים בעבודה Beschläge —
 אבזורים, חלקים מפלים בעבודה Beschläge —
 Garnishment — garniture
 אבן-ספוג Bimsstein — Pumice — Piérre —
 ponce
 אבץ Zink — Zinc — Zinc
 אילן Eiche — Oak-tree — Chêne
 אשית Tanne — Pitch-pine — Sapin faux
 ברקטש — בר עם נרטי וזכות ואל מוסקים
 עליו ומשמש לניש
 גום-הלקה (שלק) Schellack — Shell-lac —
 Laque en écaillers
 גודים — הצוירים הנראים בפני העץ
 גליקה Kilschee — Printing-block — Rentrée
 דהום — לחוץ
 דקקה — מבליה עגולה
 דגא — העלה שכבת דונג, שעור
 דגנ — הגר בקורת ברנים
 זפוף — נקה במכרשת
 חי — גלתי מבושל
 חס — קשה ומוצק
 חרד — נרשה
 חתך-רחבי Querschnitt, Section, traversale
 חרימות — מלאכת החרט
 פרבוב — מסגרת בולטת על החוט או מסביבו
 קשיקה — גביה טבעית
 לקאי — עובד בלקה
 לפי — העלה לבח
 מורן — עושה מורנים
 מחקר — חלק העץ המשמש לשם תכור חלקים
 אחרים.
 סכנת-הפיגים Vergelege, gear, engrainage
 מניע — מוטור
 ספתם Ventil — lifting valve — soupape
 ספקיה Transmission
 סגן — עפר מוצק המכיל חלקי מתכת
 סח — Mineral — Minéral
 ספתל — windschief — warped — coffiné
 סקודה — מכוסה בתקרה
 מרום — במקום מרוטה, כפי הצעת מר ובלסקר

אבזורים, חלקים מפלים בעבודה Beschläge —
 אבזורים, חלקים מפלים בעבודה Beschläge —
 Garnishment — garniture
 אבן-ספוג Bimsstein — Pumice — Piérre —
 ponce
 אבץ Zink — Zinc — Zinc
 אילן Eiche — Oak-tree — Chêne
 אשית Tanne — Pitch-pine — Sapin faux
 ברקטש — בר עם נרטי וזכות ואל מוסקים
 עליו ומשמש לניש
 גום-הלקה (שלק) Schellack — Shell-lac —
 Laque en écaillers
 גודים — הצוירים הנראים בפני העץ
 גליקה Kilschee — Printing-block — Rentrée
 דהום — לחוץ
 דקקה — מבליה עגולה
 דגא — העלה שכבת דונג, שעור
 דגנ — הגר בקורת ברנים
 זפוף — נקה במכרשת
 חי — גלתי מבושל
 חס — קשה ומוצק
 חרד — נרשה
 חתך-רחבי Querschnitt, Section, traversale
 חרימות — מלאכת החרט
 פרבוב — מסגרת בולטת על החוט או מסביבו
 קשיקה — גביה טבעית
 לקאי — עובד בלקה
 לפי — העלה לבח
 מורן — עושה מורנים
 מחקר — חלק העץ המשמש לשם תכור חלקים
 אחרים.
 סכנת-הפיגים Vergelege, gear, engrainage
 מניע — מוטור
 ספתם Ventil — lifting valve — soupape
 ספקיה Transmission
 סגן — עפר מוצק המכיל חלקי מתכת
 סח — Mineral — Minéral
 ספתל — windschief — warped — coffiné
 סקודה — מכוסה בתקרה
 מרום — במקום מרוטה, כפי הצעת מר ובלסקר

לוח II

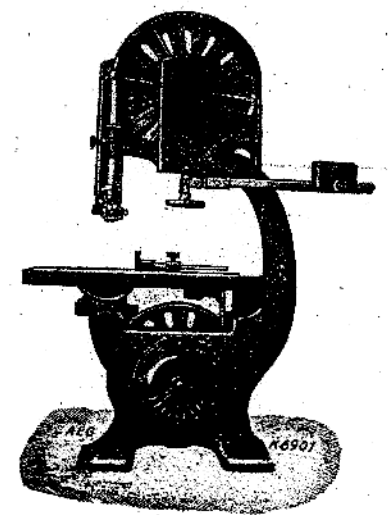
פלי-עבודה

2. המשור למינהו

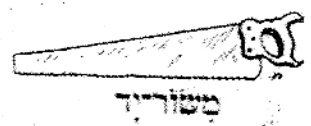

משור-נגרים

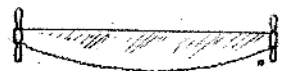
1. להב	4. אמה
2. קר	5. משיחה
3. סנף	6. חוט

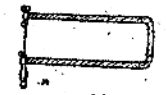
משור-חור

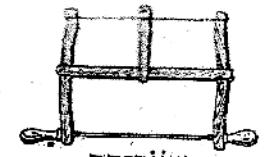
משוריד

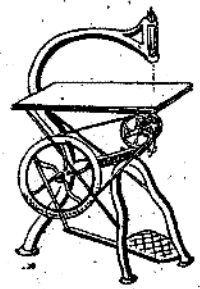
משורידות

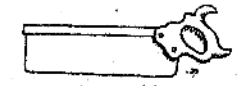
משורית

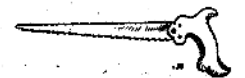
משורידק

מכונה משורית

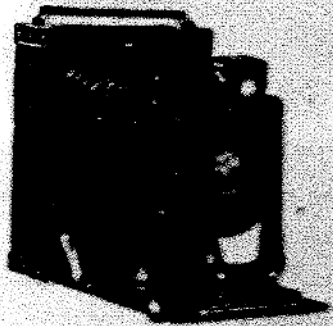

משור סנון

דקור

הצוירים, מלבד המשור החור, של ש. מ. סלניק.
 המוכחים נקבעו ע"י ועדה לשון, ירושלים.

ZEISS IKON אין בעל-מלאכה 1927

הצלמוניה הזו משוייכת

המקילה את כל קשיי הצילום
שטת העולם בצילום יפה

התחום הנגיד

התחום הנגיד הוא

בית מס' 1000 רחוב גורן

מבנה/מספרים/מחיר/מדינות/מדינות/מדינות

HANANIA BROS

GERMANY

להיטיב ספסלים-אך סופים

זוהו דגש על העניין

והיטיב ספסלים על גובה השטח
בנפרד יונתה בק ירושלים

מספרים 1927

הוא יצא לאור בשנת 1927

מספרים 1927

מספרים 1927

מספרים 1927

מספרים 1927

מספרים 1927

בית המלאכה המרכזי

להיטיב

ולכל עבודות-צילום

מכונה צילום מקצועית, פנורמה מקצועית
כל המסגרות והמסגרות והמסגרות של החומים
והמסגרות והמסגרות והמסגרות

המדינות המדינות המדינות המדינות

משה אושרמן

מספרים 1927

מספרים 1927

מספרים 1927

בית המלאכה המרכזי המרכזי המרכזי
הואשן למדינות המדינות המדינות

ש. מ. סלמן ירושלים

מספרים 1927

מספרים 1927

כל מיני עבודות קטנות, כגון מסגרות וצילום

ספרים חדשים במקצוע הבניה והדירה

RM	BAU UND WOHNUNG	1	בניה ודירה	מיל
	1927		1927	
7.20	Die Gesamt-Publikation über die Ausstellung "Die Wohnung" in Stuttgart, von den 16 bauenden Architekten verfasst, vom Deutschen Werkbund herausgegeben.			360
	INNENRÄUME	2	דיוור בתים	360
7.20	60 Wohn- und Wirtschafts-räume, Einzeilmöbel etc. von 40 namhaften internationalen Innenarchitekten, vom Deutschen Werkbund herausgegeben.			
	WIE BAUEN ?	3	איך לבנות ?	360
7.20	Neue Bauweisen und Bau-stoffe auf der Werkbundausstellung Stuttgart 1927.			
	ZWEI WOHNHÄUSER	4	שתי דירות	140
2.80	VON LE CORBUSIER und Pierre Jeanneret			
	DER SIEG DES NEUEN BAUSTILS	5	נצחון הסגנון החדש בבניה	140
2.80	von Min. Rat Dr. W.C. Behrendt, Berlin. Die Entwicklung unserer neuesten Architektur bis zur Werkbund-Ausstellung "DIE WOHNUNG" Stuttgart 1927.			
	WILLI BAUMEISTER	6	וילי בויםמסטר	360
7.20	Bild und Architektur? 60 Bildtafeln und eine farbige			

מספרים 1927

מספרים 1927

KADEMISCHER VERLAG
DR. FR. WEDEKIND U. CO. STUTTGART